

Szervezkedjünk a nyomor ellen!

A tél már küszbön áll és a munkanélküliek tömege egyre növekszik. Rémülten és tanácstalanul néznek a közeledő fagy elé, amely kegyetlen hidegével, az éhség kínzó, marcangoló gyötrelmével fenyegeti a nyomorgók tömegeit. A gazdasági helyzet olyan, hogy kilátás sincs a javulásra, sem pedig a munkanélküliség megszüntetésére. Ha az állam és a hatóságok idejekorán nem látják át azt a veszedelemet, amit az éhezõ, didergõ, keresetnélküli tömegek a közrendre és a köznyugalomra jelentenek, úgy magának a társadalomnak kell kezébe venni a segítség iniciatíváját és hatalmas mozgalmat kezdeni az általános nyomor enyhítésére. A társadalomnak kell gondoskodni arról, hogy a munkanélküliek, legalább egy részének meleg szobát és, kenyeret nyújthasson. Bele kell vonni ebbe az akcióba mindenkit, akinek telik meleg szobára és gyermekeinek, családjának bőséges táplálkozásra. Arad társadalmának meg kell mozdulnia, hogy a közeledõ tél fagya senkit meg ne vegyen és senki se éhezzen Aradon. Hordozzuk körül a meleg szívet és szólítsunk fel harcra mindenkit a nyomor ellen, amely a kapunkon kopogtat. És ebben a harcban részt kell venni mindenkinek, aki emberi módon érez és a zsebében csak egy felesleges fillér is van.

Negyedszázada, hogy hasonló nyomorral álltunk szemben. Akkor is szokatlanul nagy mérveket öltött a munkanélküliség és a sorozatosan rossz termések miatt még annak sem volt kenyeke, akinek munkája akadt. Akkor is Arad társadalmá volt az, amely segítségére sietett az éhezõknek. A régebbi aradiak jól emlékeznek még arra, hogy a mentési akció élén az *Aradi Közlöny* állott, amely tettekre serkentette az aradi társadalom jószándékait. Az új Neuman-palota Tabajdy-uccai frontján megnyitottuk az ingyenkenyér-boltot és az *Aradi Közlöny* áldozatkész olvasóközönsége olyan szeretettel karolta fel az ügyet, hogy néhány nap alatt jelentős összeg gyűlt egybe. Arad társadalmának lelkes asszonyai osztogatták a kenyeret azoknak, akik kérték és ingyen kaptak mindent, mert egy karaj kenyérre joga van minden éhezõnek. A kenyér-bolt előtt sápadt munkásasszonyok és vézna gyermekek egész tömege állt minden nap és a kiszolgáló hölgyek szakadatlanul osztották a kenyeret egészen tavaszig, amíg a munka újból meg nem indult.

Ma Debrecenből telefonálja tudósítónk, hogy az ottani polgármester összehívta Debrecen város társadalmának vezetőit, s eléjük terjesztette a nyomor grafikonját: pontos adatokat és számsorokat arról, hogy mennyi a munkanélküli, hány családtagjuk van és hányan néznek Debrecenben a közelgő tél borzalma, gyötrelmei elé védtelenül és kiszolgáltatva. A polgármester bejelentette, hogy akciót kezdeményez egy segélyalap megszervezésére és e célból lemond reprezentációs költségeinek 15 százalékáról, majd felszólította a jelenlevőket, hogy adjanak ők is ötleteket a nyomor elleni küzdelemre. Hosszas vita után a következőkben állapodtak meg: Debrecen minden tehetőse polgára, akinek legalább 600 pengő (18 ezer lej) havi jövedelme van, inségadó címen önként fizet havi 10 pengőt (300 lejt.) Az összegyűlt pénzből élelmiszerrel látják el az arraszorulókat, ingyen-kenyeret és tejet

osztanak szét az éhezők között. A debreceni bankok nyomban bejelentették csatlakozásukat a mozgalomhoz, amelynek lelkes propagálói lettek a debreceni egyetem tanárai is.

Nekünk sem szabad megvárunk, amíg le-

hull az első hó és ránk tör az éhség. Itt a legfőbb ideje annak, hogy kezdjük megszervezni azt a harcot, amelynek első vonalában a társadalom tehetősebb elemeinek kell felvonulni. Újunk hát össze mi is és keressük meg azt a módot, amellyel ezt a fájdalmas problémát szervezeten, okosan és úgy oldjuk meg, hogy szeretettel nyuljon az erszényébe az, aki ad és érezze a társadalom meleg szívet az, aki kap.

Vaugoin megbízást kapott kormányalakításra

Hír szerint a designált kancellár felosztatja a parlamentet — A bécsi lapok melegen elbucsuztatták Schobert

Bécsből jelentik: Parlamenti körökben bizonyosra veszik, hogy az új kormány megalakítására Vaugoin volt alkancellár kap megbízást. A kombinációk azonban erősen emlegetik Buresch alsóausztriai tartományfőnökné: a keresztényszocialista párt egyik vezérének kinevezését is. De az a vélemény, hogy Buresch csak akkor kap kormányalakításra megbízást, ha Vaugoinnak nem sikerül a kabinetet létrehozni. Buresch szintén a keresztényszocialista pártba tartozik, de mérsékeltabb, mint Vaugoin. A bécsi sajtó meglehetősen elbucsuztatásban részesíti a távozó Schobert kancellárt.

Bécsből jelentik: Délután négy órakor a szövetségi elnökkel megjelent dr. Hugelmann a szövetségstancs helyettes elnöke, hat órakor pedig Vaugoint fogadta kihallgatáson az elnök, akivel hosszabb megbeszéléseket folytatott.

Vaugoin megbízást kapott, hogy haladéktalanul fogjon hozzá a kormány megalakításához.

Bécsből jelentik: A kormányalakításra vonatkozó tárgyalások még folynak. Jelen pillanatban az a törekvés, hogy ugyanolyan kormánykoalíciót létesítsenek, mint az elmúlt koalíció volt. Annyi bizonyos, hogy Seipel részt vesz az új kormányban. Valószínűleg a külügyminiszeri tisztséget fogja kapni, de az is lehetséges, hogy Seipel kerül az új kormány élére. Vaugoin elszánta magát arra is, hogy kisebbségi kormányt alakít, amennyiben a nagynemzet párt megtagadná a kormányzásban való részvételt. Legyőzhetetlen nehézségek esetén.

Vaugoin fel fogja osztatni a parlamentet és novemberre kikiírja a választásokat. Valószínűnek látszik, hogy a kormányválság megoldása a jövő hét végéig eltolódik.

Diplomáciai intervenció a prágai németellenes tüntetések miatt

Bojkottmozgalom a csehek ellen

Egy cseh lap készütséget sürget a fascisták ellen — „Csehszlovákia a kisebbségek fegyháza” — Katonáság és csendőrség árasztotta el Prágát

Prágából jelentik: Dr. Bock prágai német követ, aki már szerdán is hosszasan tárgyalt Krafta helyettes külügyminiszterrel, ma újra felkereste és figyelmeztette azokra a politikai következményekre, amelyeket a prágai események előidézhetnek. Egyelőre nem akar foglalkozni a hangosfilmek műsoráról való levételének gazdasági oldalával. Krafta sajnálkozásának adott kifejezést s kijelentette, hogy a kormány szándékában áll a zavargások megakadályozása és a zavargók ellen vizsgálat levezetése.

A cseh lapok is foglalkoznak a németellenes tüntetésekkel. A *Cesko Slovo*, a nemzeti szocialisták lapja azt írja, hogy a tüntetést fascisták provokálták. Felszólítja hivat, hogy tartssanak készütséget a fascisták ellen. A *Pravo Lidu*, a szociáldemokraták sajtóorgánuma rámutatott arra, hogy a tüntetés oly társaság munkája volt, amely az állam konszolidációjának szátrombolására törekszik. A *Narod*, a nemzeti demokraták lapja elégtétellel állapítja meg az eseményekből azt, hogy — Prága végre beszélt. Megmutatta elcsábítóinak és el-lenségeinek, hogy nem árulta el hazafiasságát és szláv jellegét. Megmutatta a sajtó-protektoroknak, hogy Prága nem tűri el a mesterséges germanizálást.

Berlinből jelentik: A német sajtó felháborodással ír a prágai német hangosfilm elleni tüntetésekkel kapcsolatosan. A lapok élesen állást foglalnak a prágai eseményekkel szemben. Különösen heves a *Der Tag* cikkének hangja, amely, Csehszlovákiát a kisebbségek

fegyházának nevezi, ahol nagyzási hóbotban szenvedő fegyörök vannak. A lap bojkottot is helyez kilátásba Csehszlovákiával szemben a zavargások retorziójaképpen.

Prágából jelentik: A cseh főváros uccái és terei péntek óta katonai tábor képét mutatják. Erős csendőrsztagok cirkálnak az utcákon, ezenkívül teljes felszereléssel ellátott rendőrség és egy század lovasrendőrség zárta el a tegnap megfenyegetett épületek felé vezető utakat. Délután öt órakor a nemzeti szocialista párt a Vencel-térre népgyűlést hirdetett. A teret erős rendőri készütség vette körül. A karhatalom többi része arra törekszik, hogy a külvárosokból beözönlő tömeget feltartóztassa. Este tíz óráig semmiféle rendzavarás nem történt. A tömeg farkasszemet néz a rendőrséggel, amellyel egyelőre nem akar szembeszállni.

Hitler harcot hirdet a bolsevisták ellen

A német fajvédő vezér érdekes nyilatkozata

Londonból jelentik: A Daily Mail berlini tudósítója beszélgetést folytatott Hitlerrel, aki a következőket mondotta:

— Nemcsak Anglia, hanem a többi nemzet is érdekelt abban, hogy Németországnak egy hatalmas pártja legyen, amely a bolsevizmusnal felveszi a harcot. Lehetséges, hogy Anglia rövidesen meg fogja látni, hogy egy ilyen Németország nem lesz értéktelen számára.

Megértő szellemben kezdte meg a szín-

„A kultura terén nincsenek nemzetiségi ellentétek” — ügyi bizottság a színházi Érdekes felszólalások Aradváros színházi bizottságában — Meg kell menteni az aradi magyar színházat — Hétfőn lesz a döntés —

Ma tartotta Aradváros színházi bizottsága ülését, hogy megvitassa a Szendrey Mihály színházgatóval kötendő szerződés feltételeit. Jóleső érzéssel kell megállapítani — mint azt a résztvevő magyar tagok is megállapították felszólalásukban, — hogy a színházi bizottság ülésén, amelyen a Szinpártoló Egyesület meghívott delegátussal is résztvettek, a legszebb összhang uralkodott a bizottság román és magyar tagjai között. A román tagok konciliáns felszólalásaikban kihangsúlyozták, hogy a kultura terén nem ismernek nemzetiségi választalat és mindegyik igyekezett olyan megoldást keresni, amellyel a színházon segíteni lehet.

Százalékos részt a városnak

Lutai Cornel dr. polgármester elnöki megnyitóját követően Popa Constantin városi kulturális bejelentette, hogy az ideai szerződést a tavalyi alapján készítették el. Mielőtt a pontokra tértek volna át, Vass Gusztáv, a Szinpártoló Egyesület reprezentánsa kért szót. Előljáróban elmondotta, hogy a színházgató a múlt év szomorú tapasztalatai után belátta, miszerint egymaga nem képes a színházat vezetni és ezért segítségül hívta a város magyar polgárságából alakult egyesületet, amely a kezébe vette a színház ügyeinek vezetését. Előterjesztette a színház költségvetését, amely szerint a rezszi havonként 753.300 lej, míg ezzel szemben a várható bevétel mindennap zsufok házakát számítva 900.000 lej tenne ki. Ez azonban egyenesen elképzelhetetlen, átlagosan legcéljabb 600.000 lejre lehet számítani, tehát előre bizonyos, hogy a színház szezon deficittel indul. Ezért kérte a Szinpártoló Egyesület a színház részére a bérösszeg elengedését, ingyen fűtést, viágítást és műszaki személyzetet, valamint — ha erre szükség mutatkozik — 300.000 lej szubvenciót. A város illetékes köreivel folytatott tanácskozások után arra a megállapodásra jutottak, hogy a legjobb lenne, ha ezen kedvezmények ellenében a város megfelelő százalékos részesedést kapna a jövedelemből. Ha úgy látná a szezon folyamán a város, hogy a színház önhibáján kívül újra nehéz helyzetbe jutott, módjában fog állani elengedni ezt a részesedést.

Vass Gusztáv ezután hivatkozott Nagyvárad példájára, ahol nem kötöttek szerződést a színházgatóval, hanem tanácsi határozat alapján adták ki a színházat, mindezen kedvezményekkel. Lutai Cornel dr. polgármester román nyelven tolmácsolta az előadottakat, majd kijelentette, hogy véleménye szerint feltétlenül kell szerződés. Rámutatott arra, hogy a város az elmúlt szezonban sem inkasszálta a szerződésben előírt bért, miután a színházgató nem tudott fizetni. A múlt évben mindössze 160.000 lej vett be a város bér címén. Ismertette azokat a kedvezményeket, amelyeket a színház a várostól kap.

— Vegyünk fel egy bizonyos bérösszeget — javasolta — és bízzák a továbbiakat a város belátására. Be kell ismerni, hogy a színház terén bizonyos dekadencia állott be, de bérösszeget — véleményem szerint — azért kell felvenni, hogy amennyiben mégis megfelelő bevétel lesz, a város hozzájusszon az öt megillető részhez. Tulzottnak találom azt a kérést, hogy a város fizesse a fűtést és világítást, miután a világítás 36.000 lej havonta, a fűtés pedig 350.000 lej a szezon tartamára.

Arad színházát meg kell menteni a csódtól

Kijelenti ezután a polgármester, hogy a bérösszeg megállapítását a színházi bizottság belátására bizza. Parecz Béla dr. kijelenti, hogy a színházgató régebben nem fizetett bért a színházért. Popa kulturális tanácsos erre bejelenti, hogy a napokban egy akta került a kezébe, amelyből megállapítható, hogy már 1874-ben is fizettek bért a színházért. Elismeri, hogy a városnak támogatnia kell a kulturát,

Néhány kisebb felszólalás után ismét Vass Gusztáv beszélt. Hivatkozik a mai rendkívül nehéz időkre, amikor a közönség sem bírja annyira a színház támogatást, mint — például — tíz évvel ezelőtt. Ezért kellett újabb áldozatokat kérni a várostól. A városnak nem érdeke, hogy Arad színházi kulturája, amely valamikor oly magas nívón állott, most lezúljön.

— Kérjük a várost, legyen segítségünkre a színház megmentésében, — mondotta — mert mi nem akarjuk azt, hogy a színházgató esetleg meggazdagodjon, nekünk csupán egy célunk van: megmenteni a színházat a csódtól. Mert a mai helyzetben sokkal becsületesebb meg sem nyitni a színház kapuit.

A város százalékos részesedését megfelelő javaslatnak tartja és a bruttó-bevétel 15 százalékát ajánlja fel.

A kultura terén nincs nemzetiségi kérdés

Constantinescu Sándor tanár szólaft ezután fel és szép beszédbe szögezte le, hogy a kultura az a tér, ahol a másképpen elválasztott nemzetiségek találkoznak. Ha a politika el is választja egymástól a nemzeteket, a kultura összehozza azokat egy platformon. A színházi probléma ugyanaz a magyároknál, ami a románoknál. A román színház is hasonló helyzetben él. A maga részéről azt javasolja, szállítsa le a szerződésben felvett 390.000 lej évi bért a minimumra, — ha kell 20.000 lejre is — de valamilyen kicsiny bérösszeget állapítson meg.

Szell Lajos dr. mondott ezután beszédet, amelyben meglepődéssel konstataulta, hogy a nemzetiségek egyek a színházi kultura támogatásának terén. Hivatkozik a rossz gazdasági helyzetre és a lehető legminimálisabb bért kéri megállapítani. Lutai dr. a maga részéről 100 ezer lej ajánl, azzal, hogy a ruhatár, büffe és reklám kiadásának joga a városra száll vissza. Parecz Béla dr. kéri a polgármestert, hogy ne csak jövedelmi alapon tekintse a kérdést. A színház bérösszege egy 178 millió költségvetésnél nem játszik szerepet. A színház esetleges jövedelmét a színház nívójának emelésére kell fordítani. A polgármester azt az eshetőséget veti fel, hogy a közönség három hónap múlva egyáltalán nem támogatja a színházat. Ebben az esetben nem érdemes sem a városnak, sem pedig a Szinpártoló Egyesületnek...

A kormány cáfolja az Oroszország elleni háborús készülődésekről elterjedt híreket

Oroszország 5000 gépfegyvert rendelt Svájcban — Mi van a constantai tengerészeti bázis körül?

Bucarestből jelentik: Közölte tegnapi számában az Arad Közlöny, hogy Moszkvában annak a híre terjedt el, mintha a közép-európai államok és Románia is, háborúra készülne a Szovjet-Oroszország ellen. A híreket a szovjet hivatalos lapja, a Pravda éleshangú kommentárokkal közölte, az orosz hadsereget használva ütőkartávként az állítólagos háborús készülődésekkel szemben. A hadsereg való hivatkozás ugylátszik a szovjet erős fegyverkezését takarja, mert a Lupta értesítése szerint, Oroszország Svájcban 5000 gépfegyvert rendelt, ugyanannál a cégnél, ahol Olaszország rendelt gépfegyvereket.

A Pravda mai cikkére, melyben az orosz félhivatalos lap a constantai hadibázis megeremtéséről is ír, a Dreptatea, a kormány félhivatalosa válaszol. A Dreptatea többek között a következőket írja:

— A szomszéd állam megijedt arra a hírre, hogy Románia Constantában haditengerészei

nek áldozatokat hozniok. Vulpe József minimális bért kér megállapítani, mire a polgármester megjegyzi, hogy a város — ha rosszul megy a színház — még a 100.000 lejt sem inkasszálja be.

Albu Livius kijelenti, hogy a színházi bizottságban nincsen két tábor: román és magyar. Amikor művészetről van szó, egy táborra tömörül a lakosság, akármilyen nyelven is adják azt elő.

— A román nép nem sovíniszta — mondotta — a románság is támogatja a színházat.

A maga részéről is minimális bért kér megállapítani, de szükségesnek tartja, hogy szigorúan ellenőrizze a művészeti vezetést, amely ellen a múlt szezon folyamán számos kifogás merült fel. Velcsov Géza dr. alpolgármester örömmel állapította meg, hogy a színházi bizottság összes tagjai úgy a magyar színház, mint a város érdekeit igyekeznek pártatlanul megővni. Azt javasolja, hogy az elkövetkező kísérleti évben maradjon meg a minimális bér, amelyet majd az állandó választmány állapít meg. A büffét és ruhatárt engedje át a város a színházgatónak. A nyereség pedig a városi kasszába fizetendő be.

Vass: És ha mínusz lesz?

Velcsov dr.: Arravonatkozólag a város tett már ígéretet.

Hétfőn dönt a színházi bizottság

Vulpe József az alpolgármesteri javaslatot fogadja el, majd Barabás Béla dr. emelkedik szólásra. Jóleső érzéssel állapítja meg a maga részéről is, hogy a bizottság harmóniában, megértés szellemében, tárgyilagosan, loyálisan vitatta meg a kérdést. Kijelenti, hogy nem ideális, hanem reális, közzelfogható segítségre gondolt. Adja meg a világítást és a fűtést, valamint a műszaki személyzetet is a város, ez reális segítség lesz. A bérösszegre nem sok súlyt helyez, a megadott segítséget pedig — hogy jogfenntartás legyen — ideiglenes jelleggel adják meg. Ha azt látják, hogy a színház úgy sem megy, bezáródik az magától is.

Hosszas vita után Lutai dr. a maga részéről új javaslatot terjeszt elő. A város egyelőre ne kössön — mondjuk január 1-ig — szerződést a színházgatóval. A vezetés a tavalyi szerződés alapján történik — kikapcsolva az anyagi feltételeket, amelyekre csak január 1. után térnek rá, amikor meg lehet állapítani, mennyi a színház bevétele. A bér megállapítás visszamenőlegesen történne, a tényleges bevételek alapján. A színházi bizottság újból vitázni kezdett a polgármesteri javaslat felett. A vitát Lutai dr. szakította meg, aki azt ajánlotta, halasszák e lüthő délután öt órára az ülés folytatását, addig mindenki gondolja át a felvetett javaslatokat és a bizottság hétfőn dönt. Ezt elfogadták és ezzel az ülés véget ért.

bázist teremt idegen hatalom részére és agresszív szándékot tulajdonít neki. Rémekeket lát abban is, hogy az évenként szokásos hadgyakorlatokat az idén is megtartjuk és csak természetesen az is, hogy a Károly király uralkodása alatt tartandó első hadgyakorlat szélesebb mederben folyik le.

Ha a Pravda rémlátásait felelős tényezők is osztják, akkor hivatottak vagyunk lezögezni a következőket:

Románia nem kíván mást, csak békét, békepolitikát folytat a háború befejezése óta, aminek már eddig is számtalan tanujelét adta, még Oroszország irányában is. Békeóhájáról tett Románia tanúságot akkor, amikor aláírta a Litvinov-féle jegyzőkönyvet és azóta is minden igyekezete arra irányult, hogy minél szorosabb kapcsolatot létesítsen Oroszországgal. A román népnek és a kormánynak csak egy vágya van: a béke és aki mást mond, megsérti az ország legnemesebb szándékait.

Milliók panamát leplezték le Magyarpécskán

Kő helyett agyagtörmelékot szállítottak a községnek — Másfél millióval károsodott a község — Bünvádi feljelentés történt az ügyben —

Giurgiu Miklós községi jegyző nyilatkozata

Az aradmegyei Magyarpécska községben nagy izgalom uralkodik egy most felfedezett, nagyarányu panama miatt. A község lakossága izgatottan tárgyalja az elmúlt napok eseményeit, amelyek

egy milliók panamáról rántották le a leplet. Arról van szó, hogy lelkiismeretlen egyének miatt milliókkal károsodott Magyarpécska és hosszú esztendőkre elmarad a község uccái kikövezése. A nagyszabású visszaélésről az Aradi Közlöny munkatársa az alábbiakban számol be:

Magyarpécska idej költségvetésének összeállításakor a községi tanács elhatározta, hogy nagy áldozatok árán kiköveztetni a község fontosabb uccáit. Erre a célra felvettek a költségvetésbe 2 millió 600.000 lejt, ami Magyarpécska bevételeinek tekintélyes részét teszi ki. A tervezetet előterjesztették a megye vezetőségének, amely jóváhagyta azzal a feltétellel, hogy a kövezéseknél vagy a borossebesi kőbányából kitermelt anyagot használják fel, vagy más, ezzel egyenértékű, jó anyagot. A megye vezetősége tisztában volt azzal, hogy ezek a munkálatok hosszú évekre szólnak, mert 2 és fél millió lejt Magyarpécska polgárai nem izzadhatnak ki minden évben.

A kőanyag megrendelése véghezment. Az anyagot átvették, sőt ki is fizették. Miképpen történt az átvétel, azt csak a most meginduló vizsgálat fogja megállapítani. Amnyi tény, hogy most, amikor sor kerülhetett volna a munkálatok megkezdésére, a megye kiküldött delegátusai megdöbbenéssel konstatálták, hogy kő helyett agyagtörmelékot szállítottak vagonszámra a községnek.

Egészen természetes, hogy ebből az anyagból az utakat megcsinálni nem lehetett.

A meglepő felfedezésről nyomban jelentést tettek a megye vezetőségének, amely széleskörű vizsgálatot rendelt el. Giurgiu Miklós községi jegyző rendeletet kapott arra, hogy részletes jelentésben számoljon be, hogyan történt az anyag megrendelése, leszállítása és kifizetése. Már eddig is megállapítást nyert, hogy

nem tartották be a megye vezetőségének rendelkezéseit, mert egy olyan aradmegyei bánya kapta meg a szállítást, amely a legsilányabb minőségű anyagokat adja.

A jegyző jelentésének beérkezése után, a megyei állandó választmány egyik tagja száll ki a helyszínre, hogy ott levezesse a vizsgálatot és megállapítsa, kik a felelősek a történetekért.

Miután a községet körülbelül másfél millió lejes kár érte, a bűnösök ellen nemcsak fegyelmi uton járnak el, hanem bünvádi feljelentés is történik ellenük.

A szenzációs ügyre vonatkozólag illetékes helyről azt az információt kaptuk, hogy mindaddig, amíg a községi jegyzőtől részletes

jelentés nem érkezik, a bűnösök kilétét megállapítani nem lehet. Erre telefonon felhívtuk a magyarpécskai községhezát és beszélgetést folytattunk Giurgiu jegyzővel.

— Egyelőre közelebbi felvilágosításokat a közállítás ügyében nem adhatunk — mondta a jegyző. — Két-három nap múlva be-terjesztem jelentésemet a megyei prefektúrához és abban már közölni fogom az összes er-

Apponyi a békeszerződésben tett ígéretek betartását követeli

A népszövetségi bizottságok mai ülései — A magyar fődelegátus az általános leszerelés híve

Genéből jelentik: Az első, vagyis a jogi főbizottság mai ülésén Politisz görög delegátus indítványára tanulmányi albizottságot küldtek ki azoknak a nézeteltéréseknek elsimítására, amelyek a népszövetségi alapokmány és a párisi szerződés összeegyeztetésénél keletkeztek. A nézeteltérések a szankció megerősítésének kérdésére vonatkoznak.

A gazdasági bizottság ülésén Ottlik György magyar delegátus az előadói jelentéssel kapcsolatosan hangoztatta a kettős megadózatás

re vonatkozó adatokat.

A kihallgatások Magyarpécskán már javában folynak, a megyei prefektúra várakozó álláspontja helyezkedik a milliók panama ügyében és Magyarpécska lakossága nagy izgalommal várja a fejleményeket, melyeknek során bűnhődniök kell mindazoknak, akik részt vettek ebben a visszaélésben, akik tulajdonképpen okai annak, hogy hiábavaló módon dobtak ki milliókat. A használhatatlan anyag pedig vagonszámra fekszik az utak mentén, a pénz eluszott és hosszú időre füstbe ment Magyarpécska uccái rendezésének terve...

Marosi Rudolf.

„Ha lesz Aradmegyében agrárpanama, nem fogom elhallgatni”

Marsieu Iustin dr. megyei prefektus érdekes nyilatkozata — Tévedésen alapulnak az aradmegyei agrárpanamáról szóló bucuresti-i jelentések — Ez év tavaszán leplezték le a legutóbbi visszaélést Aradmegyében

Hatalmas feltűnést keltett a napokban az a Bucurestiből érkezett híradás, amely szerint Aradmegyében nagyarányu agrárpanamát leplezték le. A híradás szerint állami rezervaföldeket egyes hatósági személyek bérbe adták ki és a befolyt pénzt saját céljaikra használták fel, ezenkívül más állami területeket megműveltettek és a terményt ugyancsak a maguk számára aratták le. A bucuresti-i jelentés arról is beszámol, hogy a földművelésügyi minisztérium vezérfelügyelőt delegált a panama részleteinek megállapítására. Az Aradi Közlöny munkatársa ez ügyben ma felkereste Marsieu Iustin dr. megyei prefektust, aki elnöke annak a bizottságnak, amely az agrárpanaszok ügyét vizsgálja felül. A prefektus meglepetéssel vett tudomást a híradásról, melynek megjelenése idején Aradmegyében tartózkodott s a következő nyilatkozatot tette:

— Feltétlenül tudnom kellene arról, ha itt a megyében nagyobbarányu agrárpanama történt volna. A bucuresti-i jelentések, amelyek

ilyenről számolnak be, nem fedik a valóságot. A földművelésügyi minisztérium legutóbb ez év tavaszán tartott Aradmegyében vizsgálatot és akkor meg is állapított egy kisebb visszaélést, amelynek bűnösei azóta már meg is bűnhődtek. Az egyes agrárpanaszok felülvizsgálásánál kisebb, egy-két holdas visszaélésekre rájöttünk ugyan, de bizony állithatom, hogy Aradmegyében semmiféle nagy agrárpanamát nem leplezték le. Ha káptan egy ilyen ügy, bizonyos lehet mindenki abban, hogy, nem fogom elhallgatni.

Eddig a prefektus nyilatkozata, amelynek nyomán megállapítható, hogy a bucuresti-i jelentések tévedésen alapulnak. Ami a tavasszal leplezett visszaélést illeti, arról a következőket sikerült megállapítani:

Ez év tavaszán panasz érkezett be a minisztériumba, mely szerint az aradmegyei Cuiéd és Felménos községek közötti földosztásnál hamis térkép alapján 35 hold földet megrövidítették Cuiéd községet. A földművelésügyi minisztérium kiküldött delegátusa megállapította, hogy a visszaélés tényleg megtörtént, a térkép hamis volt és a vizsgálat eredményeképpen elhelyezték Aradról egy vezető állásban levő agrárhivatali főosztályviselőt, egy másik magasállású tisztviselőt pedig megvonták az agrárügyekben adott megbízatást.

A jövő év nyarán startol a „Justice for Hungary”

Budapestről jelentik: Endresz Sándor, aki a Justice for Hungary nevű gépén át akarta repülni az Oceánt, ma éjjel Budapestre érkezett. Nyilatkozott a délutáni sajtó munkatársainak és felemlítette az összes már eddig ismeretes okokat, amelyek miatt az oceánrepülés elmaradt. Elmondotta, hogy a gépet, amelyet eredetileg Siriusnak neveztek, csak általános javítás után lehet ismét használhatóvá tenni. A gyár, mely a javítást végezte, elhárította a dolgot és gyenge anyagot adott a javítási munkálatokhoz. Kijelentette, hogy a jövő év májusa végén vagy június elején feltétlenül megkísérli az Oceán átrepülését.

ISMÉT ITT AZ ALKALOM!

Mindenki, aki váratlanul gazdag szeretne lenni, rendeljen még ma **MAGYAR OSZTÁLYSORSJEGYET** 84.000 sorsjegy, 42.000 nyeremény. — Minden második sorsjegy nyer! Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 pengő = cca 15.000.000 Lej.

JUTALOM ÉS NYEREMÉNYEK:

300.000 pengő = cca 9.000.000 Lej
200.000 pengő = cca 6.000.000 Lej
100.000 pengő = cca 3.000.000 Lej
50.000 pengő = cca 1.500.000 Lej
40.000 pengő = cca 1.200.000 Lej

stb. stb. összesen több közel 8 millió pengő = cca 240 millió lej készpénz. A húzások október 17-én kezdődnek.

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként:

Egész: 24 pengő

Fél: 12 pengő

Negyed: 6 pengő

Az összes rendeléseket pontosan és figyelmesen elintézi:

Lányi és Társa

bank és váltóüzlet, a magyar osztálysorsjáték főárusítója Budapest, IV., Apponyi-tér 3. (Klotild-palota). hol februárban 100.000 pengő = 3.000.000 Lejt fizettek ki 4 üzletfelnek, múlt hónapban pedig 40.000 pengő = 1.200.000 Lejt nyertek. Figyelem! Legelőszóbb, ha mindenki leveletben rendel és a pénzt nemzetközi postautalványon, vagy bank útján küldi be. Minden húzás után hivatalos nyereményjegyzéket okvetlen küldünk.

Tízezer állásnélküli keres alkalmazást az átszervezés alatt álló postánál

Nincs üresedés Morganéknál — Elektrifikálni akarják az ország természeti erőit

Bucurestiből jelentik: A Morgan telefonársaság köréből vett értesülés szerint, közel tízezer kérvény érkezett be a társaság bucuresti-i irodájához, melyben az ország minden részéből a reorganizált postahivataloknál állást kérnek. A Morgan-társaság ezúton közli, hogy a kérvényezők helyzete kilátástalan, mert a társaság az állammal kötött szerződés értelmében, köteles az összes postatisztviselő-

ket, összes jogaik elismerésével átvenni és már megállapítást nyert az is, hogy a postahivatalnál az ország minden részében több tisztviselő működik, mint amennyi szükséges. Így tehát szó sem lehet arról, hogy a posta újabb alkalmazottakat vesz fel.

Itt említjük meg, hogy a Morgan-csoport tárgyalást kezdett az állammal az ország természeti erőinek elektrifikálása érdekében.

Molnár Ferenc és Gál Franciska

Amikor a színésznő összeverekedtek a budapesti másfél órát késik —

A világhírű író pofozkodik — Vígyszínház társalgójában

A „jó tündér” hisztérikus rohamot kap — A verekedő feleket a Vígyszínház művészei választották szét —

BUDAPEST, szeptember 26. A budapesti színházak környékét minden eddigénél hangosabb botrány tartja izgalomban. A kínos és mindenképpen elítélendő affér a Vígyszínház társalgójában zajlott le és főszereplői nem kisebb személyek, mint Molnár Ferenc és Gál Franciska, a legjobb magyar naiva és ideges természetéből folyó botrányairól híres színésznő. Az illusztris szerzőt és a nagy színésznőt előntötte az indulat és lemállott róluk az intelligencia fékje: egymásnak estek és mint a veszekedő koiák a piacon, a lovagiasság minden figyelembevétel nélkül csattantak a pofonok a művésznő versekben megénekelt, képeslapokban gloriifikált, gödrös kis arcán. Az épilletes jelenet lefolyásáról a következőket telefonálja tudósítónk:

Ma délelőtti próbára tűzte ki a Vígyszínház Molnár Ferenc új darabját: „A jó tündér”-t. A darab szereplői és maga a szerző pontosan 9 órakor megjelentek a színházban és a társalgóban várták a próba megkezdését. A darab főszereplője Gál Franciska azonban ezúttal is késett és az együttes türelmesen várt több, mint egy óra hosszat a művésznőre. A Vígyszínház társalgójában egyre idegesebb lett a hangulat, Molnár Ferenc, aki maga is nervozus ember, szinte ötpercenként nézte az óráját és heves kifakadásokkal kritizálta Gál Franciska eljárását, amikor egyszerre csak felpattant az alzó és másfélórás késés után mosolyogva libent be rajta a „Jó tündér” s ártatlanul fordult a várakozó társasághoz.

— Kezdhettük gyerekek! — mondotta isteni naivitással, mintha mi sem történt volna. Molnár Ferenc azonban nem méltányolta a nagy naiva kedvességét és órával kezében ingerülten lépett a művésznő elé.

— Maga azt gondolja, hogy csak úgy meg lehet várakoztatni ennyi embert másfél órán keresztül? Ha még nem akadt emberére, én majd megtanítom magát pontosságra és lelkiismeretességre!

Gál Franciska, aki tudvalevőleg nem ijed meg a saját árnyékától, élesen válaszolt:

— Ugyan kérem! Maga se római pápa és ne tanítson engem semmire se! Az író végleg elvesztette ezeket a szavakra minden önural-

mát és goromba becsületsértő kifejezésekkel támadt a művésznőre, aki persze nem maradt adós és ugyanily hangnemből felelt tovább, amíg aztán Molnár Ferenc magából kikecve, odaugrott, kétszer arcul ütötte Gál Franciskát és vállonragadva, kituszigálta a társalgóból. A jelenet tanúi rémülten nézték a csúnya affért, de senki sem mert beleavatkozni. Gál Franciska visszajött a társalgóba és hisztérikus sikoltozással vetette rá magát Molnár Ferencre, de most már közbeléptek a színészek is és szétválasztották az izgalomban reszkető feleket. Gyorsan autót kerítettek és a még mindig hangosan kiáltozó Gál Franciskát lakására vitték.

Az inzultált művésznő még a délelőtti folyamán jelentette az esetet a Vígyszínház igazgatóságának és elégtételt követelt az őt ért durva sérelemért. Molnár Ferenc viszont kijelentette, hogy inkább visszaveszi a darabját, semhogy Gál Franciska játsza benne a főszerepet. Budapest színházi és társalgási köreiben az az általános vélemény alakult ki, hogy a mennyire elítélendő az, hogy Molnár Ferenc ilyen brutális cselekedetre ragadtatta el magát, épp oly helyénvaló volt, hogy végre egyszer valaki erőlyesen megrendszabályozza a művésznőt, aki kollegáival és direktoraival szemben állandó gyűlölködésben élt és gyakori botrányaitól volt hangos a sajtó.

Budapesti moziigazgató és tanítónő öngyilkossága

Budapestről jelentik: Ma két öngyilkosság történt Budapesten. Demmer Sándor moziigazgató ma felakasztotta magát és meghalt. Valamikor jómódu mozi tulajdonos volt, azonban vagyona eluszott és legutóbbi látna magikával járta be a vidéket. Az ebből szerzett jövedelem kevésnek bizonyult nagy családja eltartására, úgy, hogy valósággal nyomorgott és végül a halálba ment. Ugyancsak felakasztotta magát Hadnagy Ilonka tanítónő, aki legutóbb Pásztón működött. Előbb nagymennyiségű mérget is vett be. Hátrahagyott búcsulevelében idegbaját jelöli meg öngyilkossága okául. A tanítónőnek völe-

Feláru utazás Budapestre

és vissza szept. 27-től — okt. 6-ig.

Hivatalos

Igazolványok: D A C I A menetjegyiroda
SÁNDOR FERENC könyvüzletében.

génye volt, egy gazdag cementgyáros és nem-sokára meg kellett volna történnie az esküvőnek is. A rendőrség most a cementgyáros kiletét nyomozza, hogy a kihallgatása alkalmával közelebbi adatokat kapjanak a tanítónőre vonatkozólag.

Cucu Vazul dr. és a Purítás vállalat

Feljelentés a főorvos ellen — Mentő és terhelő vallomások — Mit mondanak a pécskai kenyérgyárosok

ARAD, szeptember 26. Az aradi törvényszék Constantinescu-tanácsa érdekes ügyben tartott ma főtárgyalást. A vádlottak padján dr. Cucu Vazul városi tisztifőorvos foglalt helyet. A főorvos ellen azt a vádat emelték, hogy a Purítás köpöcsészegytől pénzeket fogadott el. A főtárgyalás egész menetéből kitűnt, hogy

a főorvost egy egészen felelőtlen személy rosszindulatú intrikája alapján gyanúsították meg és hogy ezek a vádak aligha lesznek megfelelők arra, hogy a bíróság alkalmazhassa a büntetőtörvénykönyv megfelelő paragrafusát.

A vádirat szerint Cucu Vazul dr. városi tisztifőorvos a Purítás köpöcsészegytől tulajdonosától, Balogh Sándortól minden egyes eladott higiénikus köpöcsészé után negyven lej jutalékot kapott és ezen honorárium ellenében a főorvos kötelezte volna az aradi vendéglőket, kávéházakat és borbélyokat, hogy Purítás gyártmányú köpöcsészével szereljék fel üzemiüket. A második vádpont szerint a főorvos a pécskai kenyérgyárosoktól ötszáz lejes díjakat kapott, hogy az árusításhoz szükséges bizonyítványt minden vizsgálat nélkül kiszolgáltassa.

Cucu Vazul dr. a főtárgyalás során tagadta az ellene felhozott vádakot és hivatkozott arra, hogy a feljelentő a Purítás vállalatnak az alkalmazottja volt, akit a vállalat elbocsátott és Landau Jenő rajta keresztül akart a vállalatot bosszút állni. A vád tanúi közül elsőnek Landau Jenő feljelentőt hallgatta ki a bíróság, aki elmondotta, hogy a Purítás köpöcsészegytől szolgáltatásban állott. Több aradi kávéház- és vendéglőtulajdonos neki arról panaszkodott, hogy Cucu Vazul dr. városi tisztifőorvos pressziójára vásárolták meg a köpöcsészét. Egyikben hallotta, hogy főnöke, Balogh Sándor arról tárgyalt, hogy Cucu főorvosnak nem negyven lejes jutalékot kellene adni, hanem 3000 lej fixumot kellene adni, mert csak így lehet megfelelő forgalmat csinálni. Landau Jenő az elnök további kérdéseire ellentmondó válaszokat adott, amiből kiderült, hogy vallomása nem tekinthető olyan súlyosnak, hogy döntő legyen.

A déli órákban Constantinescu elnök délután négy órára halasztotta el a főtárgyalást. Délután elsőnek Vulpe József volt interimár-bizottsági tagot hallgatta ki a bíróság, aki terhelő vallomásának adatait — amint kijelentette — Landau Jenőtől kapta, aki egyszer személyesen jelentkezett nála a városházán és elmondotta ugyanazokat a vádakokat, amelyek a feljelentésben is szerepelnek. Schwartz Erzsébet, a Newyork-kávéház tulajdonosa, Kornis Márton, a Fehér Kereszt tulajdonosa kedvőzően vallottak a főorvosra, amennyiben kijelentették, hogy a köpöcsészéket nem a főorvos pressziójára vásárolták meg, hanem azért, mert a Purítás előnyös áron kínálta azokat.

A törvényszék végül kihallgatta dr. Pap Tivadart gáji kerületi orvost és dr. Plesz János helyettes városi főorvost is. Plesz dr. bejelentette az elnöknek, hogy egy alkalommal felelősségre vonta Landau Jenőt, hogy miért tett feljelentést, ekkor Landau kijelentette, hogy a feljelentést viszsza fogja vonni, mert az nem felel meg a valóságnak. A helyettes városi főorvossal szembesítették Landaut, aki azonban letagadta a jelenetet. Koncsek Gábor pécskai kenyérgyáros arra vonatkozólag tett tanuvallomást, hogy a piaci kenyérgyárosok a Cucu dr. által kiállított hatósági bizonyítványért 500 lejt fizettek. A kenyérgyáros azonban nem tudott megfelelő választ adni, hogy a főorvos kérte-e tőlük ezt az illetéket, vagy ők önként ajánlották fel.

Popovici ügyész előterjesztésére a bíróság elrendelte több pécskai kenyérgyáros kihallgatását, ezért a főtárgyalást október másodikára napolták el.

EMIL JANNINGS

ma ismét bevonul a

CENTRAL-MOZGOBA,

hogy sikereinek hosszú láncolatát egy újabb fényes láncszemmel szaporítsa, ezúttal a

Melyik az én fiam?

című hangosfilmen ragyogtatja abszolút művészi tudását két szintén nagyszerű sztár:

Esther Balston és Gary Cooper

közreműködése mellett. Ez a film a legnagyobb amerikai filmgyárnak, a Paramountnak egyik legértékesebb alkotása.

Fényes illusztrációja a természetes szerelem és a házasságnak nevezett törvényes szerelem összetévesztéséből származó rettenetes helyzetnek, ahol szenved a szerelmes udvarló, szenved a bűnös feleség, szenved a hisztérikus férj és szenvednek az ártatlan gyermekek is. Egy film, melynek tárgya ma a házasság kérdésének állandó vitatása idején rendkívül aktuális.

Hatezer hold földet osztott ki a prefektus Gurahonc környékén

Marsieu Justin dr. megyei körutja — Legközelebb Borossebesre száll ki Aradmegye prefektusa

Ma reggel érkezett haza Marsieu Justin dr. megyei prefektus Gurahonc községből, ahol a lakosság agrárpanaszait vizsgálta felül. A kiszállás alkalmával, amelyen egyébként Peiran Lázár agrár tanácsos is elkísérte a prefektust, körülbelül 6000 hold szántóföldet, legelőt és erdőt osztottak szét az igényjogosult községek között. A prefektus egyben meghallgatta az összes eléje terjesztett panaszokat és

megfelelő orvoslást ígért. A jövő héten Marsieu Justin dr. Borossebes községbe száll ki és a helyszínen megvizsgálja a borossebesi járás községeinek, valamint lakosságának panaszait. Meg kell állapítani, hogy Aradmegye lakossága örömmel veszi tudomásul a prefektus körutjait, miután így lehetőség nyílik arra, hogy mindenki személyesen adhassa elő sérelmeit és orvoslást kérjen.

Sulyos mulasztások idézték elő Romániában a gazdasági válságot

Aradhegyalja nem szállíthat kedvezményesen bort Csehszországba — Piszkosak és használhatatlanok az aradi telekkönyvek — Az aradi kereskedők és trafikosok sérelmei — Az új vasúti tarifa nehéz helyzet elé állította a küzdő ipart

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácsulése

ARAD, szeptember 26. Ma délután öt órakor tartotta a Kereskedelmi és Iparkamara tanácsa rendes havi közgyűlést. Az ülést Vlad Sándor tábornok, kamarai elnök nyitotta meg, majd Pacuraru Brutus kamarai főtítkárral felolvasta a legutóbbi közgyűlés jegyzőkönyvét. Ezután az elnök kegyeletes szavakban megemlékezve a tragikus körülmények között elhunyt Deutsch Andor kamarai alelnökről, bejelentette, hogy ebben a hónapban a kamara egy másik igen agilis tagját veszítette el, a nemrégiben elhunyt Lazar Cornel, a Diecezana igazgatója személyében. A közgyűlés jegyzőkönyvbe foglaltatta az elhalálozott tag érdemeit és kegyeletteljes felállással hallgatta végig az elnök beszédét. Napirend előtt még Faragó Rezső vezérigazgató szólalt fel, aki meleg szavakban üdvözli a nemrég fölgyűlt Pacuraru Brutus kamarai főtítkárt.

Ezután a főtítkárról a napirendre. Ismerteti, hogy a szeptember elsején életbelépett új vasúti tarifa eltörli az eddig törvényben biztosított 45 százalékos iparpártolási kedvezményt,

ezzel az intézkedéssel rendkívül nehéz helyzet elé állítja az amúgy is küzdő ipart.

Megemlíti az új CFR. tarifának azt a helytelen intézkedését, mellyel egy elsőrendű fontosságú közszükségleti cikket, a tüzfát drágítja meg lényegesen azzal, hogy jelentékenyen felemeli a tüzifa szállítási díját. Bejelenti, hogy ebben az ügyben feliratot intéztek a közlekedési minisztériumhoz. A román-cseh kereskedelmi egyezmény kapcsán egy nagyon érdekes momentumra tér ki. Ugyanis ebben az egyezményben taxatív módon felsorolva azok a bortermelő vidékek, amelyekről szállított borok szállítási- és vámkedvezményben részesülnek.

Ebből a listából érthetetlen módon kimaradt az Arad-hegyalja,

annak ellenére, hogy ennek a vidéknek nemcsak földrajzi fekvésénél, hanem borainak kitűnő minőségénél fogva elsősorban kellett volna a kedvezményesen elbírált területek közé kerülni. Tekintve azt, hogy a Csehszlovákiához nagyon közel levő Ermellék vidéke is kimaradt a kedvezményes vidékek névsorából, önkénytelenül arra kell gondolni, hogy az egyezmény szerkesztésekor sajnálatos tévedés történt. Erre a körülményre az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felhívta a kereskedelmi minisztérium, a nemzeti kiviteli intézet és a helybeli Mezőgazdasági Kamara figyelmét.

Új tárgyra térve át, megemlíti, hogy Arad város telekkönyvei 74 év előtt készültek és ennek következtében annyira el vannak rongyolódva, annyira piszkosak, hogy szinte használhatatlanok. A kamara kéri azon tagjait, kik egyben városi tanácsosok is, hogy igyekezzenek közben járni, hogy ez a dolog is megoldást nyerjen. Ezután egy súlyos sérelmet tárgyalására kerül a sor. Röviddel ezelőtt egy Nagyváradról jövő pénzügyi tisztviselő a bélyegtörvény 14-ik fejezetének 6-ik paragra-

fusára hivatkozva, vizsgálatot kezdett tartani aradi kereskedőknél és iparosoknál, hogy vajon a hitelbe eladott áru után fizetik-e a 2 ezrelék adót,

annak ellenére, hogy ezt az adót tudvalevőleg eddig csak a bankoknak kellett fizetni.

A Kamara utánajárt ennek a dolognak, kérve a pénzügyigazgatóságot, hogy ezekről az esetekről ne vétessen fel addig jegyzőkönyvet, míg ebben az ügyben végleges döntés el nem hangzik. A Kamarák Szövetsége eljárta ebben a kérdésben a pénzügyminisztériumban, úgy, hogy most már remélni lehet, hogy ez a nagyon kellemetlen ügy végre kedvező megoldást nyer.

Ehhez a tárgyhöz kíván hozzászólni Engel Gyula, amikor kijelenti, hogy a Monopol igazgatósága 85.846. sz. rendeletével kötelezi a kistrafikosokat, hogy üzletükben állandóan 8000 lej értékű raktárt tartsonak, ezzel arra kényszerítve, hogy a mai nehéz viszonyok között 8000 lejt immobilizáljanak akkor, amikor az ebből származó egyhavi forgalma alig 2—3000 lej és az eladott monopolickek után mindössze egy fél százalék hasznot élvez. A kis trafikosok 80 százaléka azt az összeget nem bírja investálni, engedélyét tehát — mely a megélhetését biztosította — elveszti. Az aradi Monopol főnöke maga is elismeri ennek a rendeletnek a lehetetlen voltát és kijelentette, hogy interveniálni fog felettes hatóságainál ebben az ügyben. Engel Gyula tehát kéri a Kamarát, hogy tegye meg a kellő lépéseket ennek a rendeletnek a visszavonása érdekében. Ugyanakkor pedig kérdést intéz a Kamara vezetéséhez, hogy a Kamarának a városhoz intézett olyértelmű intervenciójára, hogy a város engedélyezze a kiskereskedők részére a piaci elővásárlást, kapott-e már a Kamara választ? Pacuraru Brutus főtítkárral bejelenti, hogy annak ellenére, hogy a Kamara ezt az ügyet a városhoz már megsürgette, sem szóbeli, sem írásbeli választ nem kapott. A munkanélküliség kérdése került ezután tárgyalás alá. A főtítkári ismertetés mindenekelőtt a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetet vázolja.

— Ha a nagy ipari államokban munkanélküliség van — mondotta Pacuraru főtítkárral — az még érthető, mert közvetlen a háború utáni fellendülés után egy visszaesésnek kellett bekövetkeznie. Azonban nálunk a súlyos helyzetet nemcsak az általános gazdasági válság idézte elő, hanem bizonyos tekintetben súlyos mulasztások és hibák történtek. Mindenütt állami kölcsönökkel igyekeznek a közmunkákat megindítani, míg nálunk kihasználatlan lehetőségek hevernek parlagon. A munkanélküliség veszélye most a tél közeledtével, mind nagyobb méreteket kezd ölteni.

Javasolja, hogy küldjenek egy memorandumot a kormánynak, melyben kéri, hogy a most tárgyalás alatt lévő

kölcsön egy részét közmunkák megindítására fordítsák.

Egy jó tanács

a mai nehéz időben!

VEGYEN OSZTALYSORSJEGYET

az október 17-én kezdődő új magyar XXV. osztálysorsjátékra.

Levélben érkező rendeléseket azonnal elintézzük. A sorsjegyeket kívánsága szerint letétben itt is hagyhatjuk és ez esetben csak a számmal ellátott letétjegyet kapja meg, vagy pedig osztályonként elküldjük. ☐ Fennakadás nélküli biztos, pontos, diszkrét kiszolgálás. ☐ Betét befizetés és nyeménnyel kifizetés nemzetközi postautalványon, vagy bankátutalással.

!! Hlv. betétárak: 1/1 24, 1/2 12, 1/4 6 Pengő. !!

GLORIA

☐ Ker. r. t. osztálysorsjáték főárusítója. ☐ BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 14. sz.

Kérjük a várost is, hogyha köcsön útján is, de indítsa meg a közmunkákat és ugyanakkor kéri a kamarai tagokat, hogy amennyiben bíráják, támogassák adományaikkal a város munkanélküliség alapját. A kérdéshez Czeiler István szól hozzá, aki kijelenti, hogy legelsősorban az államnak lenne kötelessége a munkanélküliség csökkentésére intézkedéseket tenni, megindítva a közmunkákat. Mert munka van. Az utak türethetetlenek és számtalan lehetőség van még arra, hogy dolgoztatni lehessen embereket. Kirogásolja a CFR.-nél történt elbocsátásokat.

Ezután még a költségvetésnek egy pár tételét módosították s Vlad Sándor ny. tábornok, kamarai elnök zárószavaival véget is ért a közgyűlés.

Furfangos szélhámosság a budapesti postatakarékpénziárnál

Hamis szelvényvel huszezer pengőt vettek fel — A pénzügyintézet egyik tisztviselője a büntetés

Budapestről jelentik: Furfangos szélhámosság történt ma reggel a budapesti magyar királyi postatakarékpénztár Hold-uccai központi intézetében. Az egyik pénztárnál megjelent egy fővárosi iparvállalat tisztviselője és 20 ezer pengőről szóló csekklapot nyújtott át a pénztárosnak, aki átvette azt és kiadta róla az elismervényt. A tisztviselő pedig leült a városházába és várta, mikor hívják a pénz átvételére. Körülbelül másfél órát várt, amikor megsürgette a pénz kiadását. Ekkor kiderült, hogy a pénz már kiízütték egy ismeretlen férfinak. A benyújtott csekklapra a szélhámos más szelvényt tett és megtevesztette a pénztárost. A rendőrség véleménye szerint a csalás elkövetésénél a pénzügyintézet egyik tisztviselőjének feltétlenül segédkeznie kellett, ezért szigorú házvizsgálatot is tartanak.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órakor:

CENTRAL: Premier. A filmművészet nagyjának Emil Jannings-nak első hangosfilmje MELYIK AZ ÉN FIAM? Szivbemarkoló realitással felépített hatalmas családi dráma az Alpesek vidékéről. Gary Cooper és Esther Ralston közreműködésével. Az előadások megkezdésekor az ajtók bezáratnak.

SELECT: Premier. A HÁZASÉLET VÁLSÁGA Dr. Hirschfeld Magnus, a hírneves német egészségügyi tanácsos közreműködésével készült szexuálpszichológiai film. Főszereplők: Evelyn Holt, Henry Stuart és Igo Sym.

ELITE: Premier. A KÉSHEGY ÁRNYÉKÁBAN Nagyszabású apacsdráma. Főszerepekben: Margaret Livingston és Don Alvarado.

GRADISTE: 7 és 9 órakor. Új műsor. HALÁL-CIRKUSZ. Szenzációs cirkuszdrama. Főszereplők: Helene Allan és Domenico Gambino.

HIREK

Százmillió dollár

Hát van ennyi pénz? Az egész világon, mindenhol, föld felett és föld alatt? Ha írják: van és pláne, ha megbízható német lapok írják, egészen bizonyosan még a mi országunk számára is van.

Azt írják a németek, hogy százmillió dollár kölcsönt kapunk. Ez alkalommal Gentben. Azért kapjuk, hogy ujjaépltsük az országot, a mezőgazdaságot, a kereskedelmet és az ipart.

Hihetetlen türelmes a papiros és hihetetlenül türelmesen olvassuk már mi is a hírt, a mely ismét azt mondja, amit tegnap mondott és tegnapelőtt és a stabilizáció óta nap-nap után: holnap kölcsönt kapunk.

Ismét biztatnak bennünket százmillió dollárral. Ez alkalommal százmillió dollárral. Egy dollár 160 lej. Százmillió dollár... Nem is lehet kimondani, annyi lej, annyi rengeteg lej, annyi életlehetőség és életigért és életkedv és életelixír, hogy a halottat is feltámasztaná és a haldoklót is visszahívna abba az életbe, amelyben aztán tényleg érdemes volna már élni is.

Nem tudjuk mi lesz ebből az újabb kölcsön-reménységből, illetve nem merjük kimondani, hogy megint az lesz belőle, ami a többitől lett és tisztelettel kérünk kell a sajtó-ügyek legfőbb urát, a belügyminisztert, léptesse ismét életbe a cenzurát — a kölcsön-híreket illetően.

Nem jó álmodni és felébredni. Nem jó minden reggel idegesen valóságunk szomorú jelenjére eszmélni. Majd, ha tényleg meg lesz, ha aláírták, ha kiutalták, ha már benn fekszik a regeteg, pénz a Banca Nazionale acéltermében, csak akkor írják meg, hogy itt van ni, tessék, tessék emberek, szenvedők és senyvedők, fogjatok hozzá az ujjaéplítés gigászi munkájához, az iparhoz, a kereskedelemhez, a mezőgazdasághoz, nesztek élet, itt van a munka és az izzó energia lángolása, a produktum lehetősége és a megélhetés valósága...

Addig azonban ne. Egy szót se. Csínálják meg a kölcsönt, hozzák ide és ha idehozták, örvendjünk és vigadjunk új életünk hajnalán. Addig ne: az idegeink nem bírják már.

— **Időprognózis.** Egyelőre enyhe és esőre hajló idő várható, majd megélénkülő szelekkel hősüljedés.

— **Bonyolódik a hadügyminisztérium aklapós ügye.** Bucarestből jelentik: Chisenevben a hatóságok tovább folytatják a vizsgálatot a hadügyminisztériumból ellopott fontos katonai okmány ügyében. Egész Besszarábiában óriási a felháborodás amiatt, hogy az orosz kémszervezet keze a hadügyminisztériumig is eljutott. Kiderült, hogy az a nő, aki Mircescu volt hadügyminisztert Dornavatrán meglátogatta és az aklapós főtettese, Be sedovszky volt párisi szovjetkövet leleplező emlékirataiban is szerepel. Az asszonynak számos büntetése él még ma is az országban és a közeli napokban szenzációs letartóztatások várhatók.

— **Ankét a munkanélküliség problémájának megoldására.** Bucarestből jelentik: A belügyminisztériumban a tartományi igazgatók és prefektusok bevonásával értekezlet volt, amelyen a munkanélküliség megoldásának problémáját tárgyalták meg. A megbeszélésen elhatározták, hogy a közmunkákat minél erősebb tempóban írják ki, ami alkalmas lesz a munkanélküliség csökkentésére. Elhatározták azt is, hogy központi segélyalapot létesítsenek, melyet külön bizottság fog kezelni.

— **A hadirokkant tisztek és altisztek akciója.** Az osztrák-magyar hadseregben szolgált rokkant tisztek és altisztek Bucarestben október elsején délután 4 órakor, a Transylvania különtermében értekezletet tartanak. Ezen az értekezleten a rokkant tisztek és altisztek nyugdíjszerű megítélését tárgyalják és Kisslinger István kapitány, az értekezlet összehívója, figyelmezteti az értekezőket, hogy saját érdekükben, minél nagyobb számban jelenjenek meg. Akik anyagi körülményeik miatt nem vehetnek részt az értekezleten, azok együttesen memorandumban terjesszék fel sérelmeiket, amelyeket a bucuresti-i gyűlésen figyelembe vesznek.

Botrányos visszaélések a csernovítzi törvényszéken

A bírók összejárásztak egyes ügyvédekkel — Négyen bíró lemondott állásáról —

Bucarestből jelentik: A romániai panamák történetében is páratlan érdekességű botrány robban ki Csernovícban, mely szomorú fényt vet arra, hogy az ország közéletét mennyire megfertőzték az évtizedek óta büntetlenül maradt panamák tradíciói.

Az Adeverul csernovíci jelentése szerint az igazságügyminiszterhez napokkal ezelőtt feljelentések érkeztek, amelyek arról számoltak be, hogy a bírók ügyvédekkel összejárásztak, saját anyagi

— **Inségadót vetnek ki Debreceben.** Debrecenből jelentik: Vásáry István dr. polgármester ma értekezletre hívta össze a társadalom vezető egyéniségeit, hogy a munkanélküliség leküzdésére vonatkozólag megbeszélést tartsanak. A polgármester előterjesztésére elfogadták azt a javaslatot, hogy minden 600 pengőn felüli havi jövedelemre 10 pengős inségadót fizessenek, amelyet a munkanélküliek felségélyezésére fordítanak.

— **Kiraboltak Párisban négy román tisztet.** Párisból jelentik: A mára virradó éjszaka felülvizsgáló rablótámadás történt az egyik párisi pályaudvaron. Négy fegyveres bandita megállított négy román tisztet, akikről elvették minden pénzüket, majd arra kényszerítették őket, hogy ruhájukat is levessék. Ezután lopott autóbárgyokat és elrobogtak az éjszakába. A rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be.

Az ismert jóminőségű csormói

száraz cserhasábfá

ismét kapható.

waggonkételekben előnyös áron. Rendeléseket előjegyezni lehet:

Krausz József,

Arad, Strada Ecet. Theodoriu 3.
(Heim Domonkos-u.) 3513
Telefon szám 3...61.

— **A temesvári tábla döntése Goldberger dr. ügyében.** Temesvárról jelentik: A tábla tegnap foglalkozott az aradi ügyészség felfolyamodásával, dr. Goldberger Emanuel orvos ügyében. Ugy a vizsgálóbíró, mint a vádtanács elutasította annak idején az ügyészség indítványát, amely dr. Goldberger letartóztatására irányult. Az aradi ügyészség a vádtanács határozata ellen felfolyamodással élt. A temesvári tábla a felfolyamodást elutasította és megerősítette az aradi törvényszék tanácsának határozatát, amely így jogerőssé vált.

— **Kigyulladt a debreceni kollégium épülete.** A debreceni ref. kollégium ősi épületét nagy veszedelem fenyegette ma. A délelőtti órákban, mint lapunknak telefonálják, kigyulladt a kollégium épületének keleti tetőzete. A tűz azért látszott különösen veszedelmesnek, mert ezen a részen van elhelyezve a kollégium 250.000 kötetből álló híres könyvtára. A kivonult tűzoltóság megkezdte küzdelmét az elemekkel és három órai megfeszített munka után, sikerült is urrá lenni azok felett. A tetőzetből 80 negyzetméter terület elpusztult, de a többi megmentették és a könyvtár érintetlen maradt. A tüzet valószínűleg rövidzárlat okozta.

— **Súlyos műtéten esett át Weinberger Ferenc aradi ékszerész.** Arad kereskedő köreinek egyik rokonszenves tagja, Weinberger Ferenc ékszerész, a közelmúlt napokban súlyos műtéten esett át Budapesten. A 70 éves felüli ékszerész nemrég gyomor- és májbetegségről panaszkodott. Aradi orvosai megvizsgálták, Röntgen-felvételeket készítettek és megállapították, hogy azonnali műtét beavatkozására van szükség. Weinberger felutazott Budapestre, ahol dr. Hüttl, a kiváló sebészprofesszor megoperálta. A műtét sikerült és Weinberger Ferenc ma már lázmentes és túl van a veszélyen. Felgyógyulása néhány hetet fog igénybevenni. Érdekes, hogy három év előtt egy másik veseoperációt végeztek Weinbergeren és erőteljes szervezetével gyorsan heverte ki a műtét következményeit.

érdeklődésben kedvező ítéletet hoztak az ügyvédek klensei javára.

Az igazságügyminiszter a csernovíci tábla elnökét és főügyészét bízta meg a vizsgálat lefolytatásával, amely már kezdetét is vette. A vizsgálat megkezdése után Donovici és Popovici Cornél bírók, továbbá Avram tanácselnök lemondtak állásaikról. A szenzációs igazságügyi botrány ügyében a vizsgálat tovább folyik.

Be kell vonulni a 40—50 év közötti hadköteleseknek

Felülvizsgálják a felmentetteket

BUCURESTI, szeptember 26. Az összes lapok élénken foglalkoznak a hadügyminisztériumnak azon rendeletével, amely szerint bevonulni tartoznak mindazok, akik bármilyen okból kifolyólag sem a román, sem a volt osztrák-magyar és orosz hadseregben szolgálatot nem teljesítettek. A lapok szerint Bucarestben az érdekeltek száma 1400 lehet. A sajtó általában arra kéri a hatóságokat, hogy a bevonuló rekrutákat, akik valamennyien 40—50 évesek, enyhe elbánásban részesítsék.

A „Lupta” értesítése szerint, a hadügyminisztérium elrendelte a kiszuperáltak és családfenntartók, vagy más címen felmentettek katonai helyzetének felülvizsgálását, egészen 50 éves korig. Ezt a szigorú felülvizsgálást a szokásos őszi katonai ellenőrzéssel kapcsolatosan ejtik meg a hadkiegészítő parancsnokságok speciális szervei. Akiket a felülvizsgálaton alkalmasnak fognak találni, azonnal behívják tényleges katonai szolgálatra. Azok, akik a sorozó katoná-orrossal összejárásztva szabadították ki magukat, két évet, azok pedig, akik a sorozások alkalmával tudatosan félrevezették a katonai hatóságokat, négy teljes esztendőre lesznek kötelesek büntetéskepen leszolgálni. Ezt az intézkedést az totte szükségessé, hogy a kiszuperáltak és felmentettek száma még mindig igen nagy s hogy a hadügyminisztérium az utóbbi időben is sok feljelentést kapott különböző katonaszabadtási visszaélésekről.

— **A közlekedésügyi miniszter nem áll szóba Stan Vidrighinnel.** Bucarestből jelentik: Az Adeverul értesítése szerint Manoilescu miniszter és Stan Vidrighin CFR. vezérigazgató között az elmenték annyira kiélesedtek, hogy a miniszter már szóba sem áll Stan Vidrighinnel.

— **Szerencsétlenség az aradi cukorgyárban.** Az aradi cukorgyárban ma szerencsétlenség érte Metz és Hires munkásokat, akikre a forrásban lévő massa rácsúszott és súlyos égési sebeket ejtett rajtuk. A szerencsétlenül járt munkásokat súlyos sérüléseikkel a megyei kórházba szállították.

„Probitas” fűzőszalagon készülnek a legjobb és legolcsóbb fűzők, Arad, Piața Luther I. sz.

— **A taxibiztosítás után 16.000 pengő jár a Ladstädter örökösöknek.** Ismeretes, milyen szomorú szenzációja volt Budapestnek az elmúlt napokban. Két neves középeurópai nagyiparos, a Ladstädter fivérek pusztultak el vilamos és autótaxi összeütközésében. A taxivállalat, melynek kocsjában helyetfoglaltak, a bennülőket egyenként 8000 pengőre biztosította a balesetből bekövetkezett halál esetére, úgy, hogy hozzátartozóik ezt az összeget minden további nélkül megkapják, épúgy, mint a taxitársaság a gépkocsi értékét. Ezzel azonban nem zárult le az ügy. A Ladstädter-család természetesen a két elhunyt fivér nagy jövedelmének megfelelően előreláthatólag óriási kártérítési kerszetet indít. Hogy ez milyen összeg körül mozoghat, arról nem tudunk semmit, hogy egyik legutóbbi taxibaleset esetében Waldmann Iván, aki csak néhány hónapi munkaképtelenséget volt kénytelen elszívni a baleset következtében, 60.000 pengő kártérítést kapott. Hogy a Ladstädter-fivérek esetében ki fogja fizetni a kártérítést, az még teljesen tisztázatlan.

VAGYONÁT

számos ember egy kis kockázatnak és elhatározásnak köszönheti. Erre most nyílik alkalom, az új (25-ik) m. kir. osztályosorjáték által, mely már

október 17. és 20-án kezdődik.

Már egyetlen sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben

500.000 pengő (15 millió lej).
és minden második sorsjegy nyer!

42.000 nyeremény és csak 84.000 sorsjegy.
Nyeremények összege **7.722.000** pengő (232 millió lej).
Az első osztályú sorsjegyek hivatalos árai:

Egész 24 pengő fél 12 pengő

negyed 6 pengő

Megrendelést küldje a szerencsés

GORZÓ és TARSA

Bankházhoz Budapest IV., Petőfi Sándor-u 9-11
mely azt gyorsan, pontosan és diszkréten teljesíti.
Alapítattott 1898.

— A Good Templar Rend őszi és téli programjának egyik főfeladatául tűzte ki, hogy időnként a nagyközönség részére ingyenes felvilágosító előadásokat rendez az alkohol káros hatásáról. Első ilyen előadását f. hó 25-én, csütörtökön este tartotta meg, amidőn is a páholy felkérésére dr. Engelberg József közismert aradi belgyógyász nagyfelkészültséggel beszédében mutatott rá, hogy az emberi szervezet minden egyes részében milyen óriási rombolást végez az alkoholfelvezet. Az előadást a megjelent szépszámu közönség a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig, miért is remélhető, hogy ezen folytatódólagos előadások mihamarább szép eredményeket fognak hozni a rend nemes és humanus céljait való küzdelmében.

— Szomorú statisztika az érettségi vizsgák eredményéről. Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztériumhoz az ország minden részéből beérkeztek a baccalaureátusi vizsgák eredményei. A kimutatások szerint 2016 jelölt jelentkezett a szeptemberi baccalaureátusi vizsgán, melyek közül a Regátban 50 százalék, a csatolt területeken pedig 30 százalék vizsgázott eredményesen.

— Ha a Kinizsi-uccában elalszik a villany... Tegnap éjszaka a Rákóczy-uccában lévő őrszemes rendőr arra lett figyelmes, hogy egyszerre a Kinizsi-uccában elalszik a villany. Nyomban az ok megkeresésére indult és az utkast felett lévő ivlámpa körül két gyanús alakot talált, akiket azzal gyanúsított, hogy ők idézték elő azt, hogy a lámpa kialudt. Egyben pedig az a gyanúja is támadt, hogy a két fiatalember a sötétséget büntetve akarta használni, sőt néhány nappal ezelőtt a Rákóczy-uccában történt Hönig-féle betörést is ők követték el. Leigazoltatta őket s ekkor kiderült, hogy a két fiatalember, Wild Imre 17 esztendő s asztalossegéd és a Bocskay-tér 5. szám alatt lakik, társa pedig Kriszán József 16 esztendő s kereskedőinas és az Urban Iván-ucca 5. szám alatt van lakása. Felvitte őket a rendőrségre, ahol részletesen kihallgatták mindkettőjüket, hogy mit akartak a villany eloltásával. A fiatalemberek tagadták, hogy a villanylámpa kialvásában részük lett volna és nem akartak a Hönig-féle betörésről sem tudni. Az éjszakát a rendőrségen töltötték. Tekintettel azonban arra, hogy semmiféle tárgyi bizonyíték nincsen ellenük, rövidesen kiengedik őket.

— Az aradi rendőrség utlevélosztálya felkéri Czer Mária, Schwartz Mór és Engel Károly nevű aradi lakosokat, hogy haladéktalanul jelentkezzenek.

Itélet a budapesti kommunistaperben

Tizenkilen s vádlottat elítélt, hármat felmentett a rendőrség

Budapestről jelentik: A törvényszék SzemáRtanácsa ma ítélkezett ama kommunisták felett, akik legutóbb a tárgyalás során botrányt rendeztek. Az elnök éppen ezért mára zárt tárgyaláson hirdette ki az ítéletet és azután közölte a sajtó munkatár-

saival. Eszerint Sebő Istvánt 3 évi és 2 havi fegyházra, Nemes Dezsőt és Rózsa Györgyöt 8 évi fegyházra, 12 vádlottat 2 évi, valamint 2—4 havi börtönre, 4 vádlottat 8 naptól 2 hónapig terjedő elzárásra ítélték, hármat pedig felmentettek.

Veszedelemes fosztogatókat fogott el az aradi rendőrség

Az aprójszágok rémei a rendőrség kezében

Tegnap éjszaka Ségában, az egyik őrszemes rendőr két fiatalemberre lett figyelmes, akik gyanúsán, előle szinte osonva igyekeztek tovább az éjszakába. Megállásra szólította fel őket. Az egyik fiatalember cigány volt, igazoltatásánál kiderült, hogy Nedelcu Józsefnek hívják, 18 esztendő s kovács és cigánytelepi lakos, társa pedig Craciun Demeter 15 esztendő s, ségai és Strada Szatoarai 39. szám alatt van a lakása. Mindkettőjükönél egy-egy üres és nagy zsákot találtak, ami gyanússá vált a rendőr előtt. Faggatóra fogta a fiatalembereket, hogy mit is akartak az üres zsákokkal. A két fiú rövidesen vallott is. Elmondották, hogy az éjszaka leple alatt libát akartak lopni a ségai gazdálkodóktól.

Tekintettel arra, hogy a periferiákon az utóbbi időben sűrűn fordultak elő libalopások,

tovább kérdezte a rendőr a leplezett fiatalembereket, hogy nem tudnak-e a legutóbb történt libalopásokról. A két fiú zavart válaszként adott és újabb beismerést tettek. Bevallották, hogy a közelmúltban egymás után több gazdálkodó ketreceit látogatták meg, ahonnan sohasem mentek el üres kézzel. Legutóbb a buzsáki állomásfelügyelő őljait keresték fel és onnan több, mint 4 ezer lej értékű baromfit loptak el. Beismerték azt is, hogy nemcsak ők ketten voltak elkötvetői a libalopásnak, hanem van, tette társuk is, Lingurar Demeter cigánytelepi lakos személyében. A fiatalemberek ügyét Bugariu Tódor detektív nyomozza. Lingurar Demetert egyelőre nem lehetett letartóztatni, mert megmeszálta a baji és ismeretlen helyre távozott.

— U. Éghy Ghyssa új Ortutay-palotai modern műterme elkészült, torna- és művészeti tánckurzusait okt. 1-én megkezdte gyerekek, nagy lányok, asszonyok, tisztviselők részére.

— Dr. Dénes Sándor: Az új szesz törvény és magyarázata (román nyelven). Magyar ügyvéd tollából érdekes könyv jelent meg Nagyváradon. Dr. Dénes Sándor az új szesz törvényt adta ki, részletes magyarázatokkal bővítve, a mely nagy hasznára lesz a szeszkereskedőknek. Komoly hiányossága azonban a könyvnek, hogy annak ellenére, hogy szerzője magyar, csak román szövegű és így hozzáférhetetlen a szeszkereskedők nagy számának, akik nem tudnak románul. Az egyébként hiánypótló könyv minden könyvkereskedésben kapható.

— Budapestre feláru utazás és egyhármad vizum! Szeptember 27-től október 6-ig. Igazolványok a Dacia menetjegyirodában (Sándor könyvkereskedés) és a Wagons-Lits-nél.

Orska Mária híres fehér ágya egy bécsi nagykereskedő birtokában

Bécsből jelentik: Csütörtökön délután árverezték el a tragikusorsú Maria Orska hagyatékát a Maria-Theresienstrasse 5. számú házban, a művészón egykori lakásában.

Már napokkal előbb, amikor közszemlére tették ki az eladásra kerülő tárgyakat, óriási érdeklődés nyilvánult meg az árverés iránt és olyan nagy volt a tolongás, hogy csak csoportonként engedhették be a látogatókat. Sokan voltak olyanok, akik csak azért jöttek el, hogy virágsokrot tegyenek a nagy tragika ágyára.

A csütörtöki aukcióra csak meghívóval és névre szóló jeggyel lehetett bejutni.

Az aukció résztvevői között számos bécsi nagyiparost, bankigazgatót és igen sok idegent lehetett látni. A legnagyobb vevő egy washingtoni hölgy volt, aki csak azért maradt a tervezettnél hosszabb ideig Bécsben, hogy részt vehessen az aukcióban. Egy olasz hölgy valóságos közelharcot vívott a rákítálókkal, hogy minél több Orska-relikviát mondhasson a magáénak. Az aukciót vezető Kende Albert céghez igen sok vételajánlat érkezett Angliából, Franciaországból és Csehszlovákiából is.

Kende Albert, az aukció vezetője az árverés megkezdése előtt kegyeletes szavakkal emlékeztetett meg Maria Orskáról. Azután megindult az eladás, a versengés a vevők között. Volt olyan tárgy, amelyért négy-ötszörös árat adtak. Egy XVI. Lajos-stílusú pad, két barokk-fauteuil, egy XVI. Lajos-korabeli karosszék 625 schilling kiáltási ár helyett 2100

— Tabakovits Danica Iparművészeti tanító, Lyama Str. I. Calvin 6., I. em.

— Bebizonyított tény, hogy az egész világon a legtöbb embernek van sorsjegye, mert majdnem mindenki szeret nyerni és gazdag lenni, ámbar sokan titkolják. Ne sajnálja senki a csekély befektetést, mert igazán kis kockázattal, óriási eséllyel van egy nagy nyereménnyel. Rendeljen sürgősen magyar osztályosorjegyet Lányi és Tarsa bank- és váltóüzleténél, Budapest, Apponyi-tér 3., mindjárt több lesz a reménye, sőt kedve is a mostani nehéz élethez! Hivatalos árai: negyed 6 pengő, fél 12 pengő, egész 24 pengő. Húzás október 17-én kezdődik.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó évi szeptember 28-án, reggel 8 órától délelőtt 10 óráig, a földalatti kábelhálózat mentén az áramszolgáltatás szünetelni fog. Továbbá: Mikélikán reggel 8 órától déli 12 óráig szintén szünetelni fog az áramszolgáltatás.

schillingért kelt el. A rokokó-stílusú petit-point szalon árát 3600 schillingre verték fel. Ezzel szemben Schuster Woldan festményéért, mely Maria Orskát mint Manon Lescaut-t ábrázolja, mindössze 350 schillinget adtak. Egy Bol-dini-kép 850 schillingért jutott új gazdájához.

Az aukció fő darabja a híres, óriási XVI. Lajos stílusú aranyozott fehér ágy volt, amely állítólag Maria Antoinette tulajdona volt. Ezt egy bécsi kereskedő 3400 schillingért vette meg. Az ehhez tartozó óriási csipketakarót 1350 schillingért adták el. A művészón reggeli köpenye, egy kínai mandarin-kabát 300 schillingért, a hálószoba-butorzat kétezer schillingért kelt el.

A legnagyobb küzdelem a művészón ruháiraért folyt, amiért amerikai nők licitáltak egymásra. Maria Orska híres hermelin-capejét 2000 schillingért, cobolygalléros brokátkabátját pedig háromezer schillingért, a kiáltási ár kétszereséért adták el.

Az árverésen ötvenezer schillinget vettek be. Minden tárgy elkelt, csupán egy XVIII. századbeli szász porcelláncsoportozat és egy német pasztellkép nem akadt vevőre.

A befolyt összeg Maria Orska unokahúgát illeti, aki egyetlen örököse a művészónak.

A KERESKEDŐ VEREJTÉKES ARCCAL olvassa este a pénztárlapot. De nem a melegtől, hanem a gondoktól verejtékes az arca: miből fog fizetési kötelezettségének eleget tenni? Ha felkeresi kiadóhivatalunkat, nagyon értékes tanácsot adunk Önnek: hogyan emelheti forgalmát. Már egy hét múlva megkapja az első kellemes meglepetést: emelkedik a napi bevétele!

Találkozásom Anatole France-val egy ócska Körséta a piaci árusok országában — Sok az árus, sok a kóstoló, de nincs vevő — „A pénznek nincs szaga” — mondják az ócskapiacón — cipőhalom tövében

Körülnéztem az aradi hetipiacon. Nem mintha nagyon szeretném a tolongást és nem is azért, mintha vásárlási szándékaim lettek volna. Körülnéztem, mert már meglehetősen régen nem voltam az aradi hetipiacon. Legutoljára tizenöt évvel ezelőtt, amikor partnerem az édesanyám volt, akit tehermentesíteni kellett a zöldséges kosár cipélése alól. Akkor kissé más volt az aradi piac képe. A fronton jobban dühöngtek az ágyuk, mint valaha, a piac frontján pedig a maximális árak indítottak újabb és újabb rohamot az árdragítók ellen, mindig csak mérsékelt sikerrel. A kőiaasszonyok sikeresebb manőverei mindig újabb haderők: a rendőrség közbelépését tette szükségessé. Az igazságos ügy, a népszerűtlen „maxi” nem jutott diadalra és a piac is ennek a kudarnak jegyében alakult. A parasztasszonyok nem hoztak a piacra árut, a naccságakat kikényszerítették a falvakba vásárolni. Így a piacon kevés volt a kínálat és nagy a kereslet. És a kevés eladó körül úgy tolongott a sok vevő, hogy „maxi”-ról szó sem lehetett. Édesanyámra is rákiáltott egy felédheletlen kedélyű, aranyos parasztasszony:

— Vegyen maxit a naccsága, ne tojást! — amely felszólítást én, az üresen maradó zöldséges kosár hordozója, akkor fölötte udvariatlannak minősítettem.

Azóta nagyon megváltozott az aradi piac. Nagyon sok az eladó, nagyon kevés a vevő. És ha ki is vonul a vevőközönség, mintha kiállításra jönne, melyen a kiállított tárgyakhoz nyulni tilos. Tíz órakor még kibontatlanok a nagy szőlőskosarak, a zöldpaprikahegyek impozánsan tornyosulnak a vevő elé. Vagonszámra lehetne paradicsomot kapni, ha valaki venni óhajtana. Pedig az árak szinte többszörösén olcsók: szőlő 5—10 lej, zöldpaprika 1—1.50, paradicsom 3—4, burgonya 3—4 lej. — nagy a verseny, olcsók az árak. És a megjelent közönség többsége a kóstolók ismert csoportjához tartozik, akik végigvonulnak a gyümölcspiacon, mindenütt alkuszni, semmit sem vesznek és a végén egy jó tízóraiás emlékével vonulnak el a piacról.

Az árusok pedig fásult várakozással lesik a vevőt. Előttük kirakva az áru. Szinte kár azért a hatalmas árnhalmazért. Eladatlán marad. Volna egy praktikus ötletem, közlöm, annak ellenére, hogy nem ragaszkodom a megvalósításához. Jobb volna, ha a vásárló közönség helyezkedne el a Szabadság-téren és előttük vonulnának el az eladók, így lényegesen kisebb helyet foglalnának el a Szabadság-térből és szabadabban lehetne érvényesíteni a versenyt. Azt hiszem, ezzel senki nem járna jobban, de mégis érdekesebb volna... Legálább látnánk, hogy ki a kóstoló és ki a komoly vevő...

„La ócskapiac!”

Románul beszélő, jólöltözött hölgy szavait lesem el.

— Ma duc la ócskapiac...

Őszinte hódolattal adózom az aradi ócskapiacnak, amelyre még nincsen román szó. Mert ez azt jelenti, hogy az ócskapiac annyira népszerű, hogy fogalmának megjelölésére nem kell sokféle kifejezés. Megindulok a román hölgy nyomában „la ócskapiac”. Aradnak erre a látványos helyére, ahol — amint utközben egy barátomtól értesültem — több a sírnivaló, mint az irnivaló. Mert itt mindenki sir: az is, aki vesz és az is, aki ad. Még talán a forgalomba kerülő holmik is, a méltóságos ur lakklábbelije, mikor a pincér tulajdonába megy át és a batikolt lámpaernyő, amely a nagyságos asszony budoáriájáról suttogna forró indiszkréciót a vásárló masamödeány szegényes szobácskájában — természetesen, ha suttogni tudna.

Már az ócskapiacón sétálok, a letínt értékek és érdekes sokféleségek között. A tárgyak a legdemokratikusabb honában. Mert itt a sörösuveg mint egyenlő eladásra kerülő holmi áll a hajdani pariómok elfakult illatát árasztó selyemkombiné mellett. Az ötágu koronás, H. J. monogrammal ellátott télikabát egy kissé megrepedt főzelékestől mellett nem szégyeli magát. Váratlanul elfelejtett raccsolni és nem emlegeti a mezaliánszót.

A H. J. monogrammot ezidőszérii tulajdono-

sa, egy őszülő néni, messziről kínálja felém. Az okát nem tudom, nem merem feltételezni, hogy bizalmatgerjesztő vevőkülső van és mintha az ötágu koronára való jogosultság sem sugározná messziről rólam...

„Azok se jobbak, akik vesznek...”

De a nénikével elbeszélgetünk.

— Hogy megy a vásár, néni?

Legyint a kezével.

— Hát ha maga se vesz, hogy menne, — feleli bizonyítva, hogy közelről már felismeri az érdeklődő intencióit. De további kérdéseimre valószínűleg éppen eme intenciók miatt, nem túlságosan szívesen felel. A nevét nem akarja megmondani.

— Láttam már jobb napokat is — mondja végre, — nem mulatságból ülök itt az ócska holmival. Nem szégyellem, mert bizony a pénznek nincs szaga. És mindig attól függ, hogy kinek ad el az ember.

Mert azoktól, akik itt vásárolnak, igazán nem szégyelem magam. Az se állhat jobban, mint én.

A néni helyett kérek őszintén bocsánatot az ócskapiac vásárlóközönségétől.

És ezzel be is fejezném a riportot, ha nem követtekezt volna be egy váratlan esemény.

Felcaptam vásárlónak az ócskapiacón,

A perverzítást propagálta a bécsi szexuálkongresszus

Erotikus és pornografikus képek, izléstelen áltudományos előadások jellemezték a kongresszust — Propaganda Szovjetországnak — Szükség van szexuálreformra, de Európa visszautasítja az áltudósok garázdálkodásait

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Tíz napig tartott „tanácskozás” után végre befejeződött a szexuálreform kongresszusa. Kétségtelen, hogy a nemi élet tradíciói és törvényei több tekintetben reformra szorulnak. Ezt a körülményt, a társadalom reformtörekvéseit néhány konjunktúra-lovag félboldokkal társulva, lelkiismeretlen módon kihasználja. A bécsi kongresszus olyan dolgokat halmozott fel kiállításán, amelyek kizárólag tudományos laboratóriumokba valók és semmi közük a nagyközönség reform-mozgalmához. A hirdetett felvilágosítás és népszerűsítés helyett a perverzítást propagandáját szolgálják. Egy rövid séta ezen az undorító kiállításon elegendő arra, hogy a szexuálreform világigájának mentalitásával tisztába jöjjünk.

A falakon pornografikus képek és rajzok, a vitrinekben utálatot keltő instrumentumok.

Egy szabóműhelyből származó próba-baba olcsó, izléstelen empire-ruhába van öltöztetve. Evvel a ruhával ép úgy, mint néhány régi rajzzal, a kiállítás rendezőse az akarta dokumentálni, hogy a női divat mindig az erotika kifejezője volt. Mindenesetre a tudományos kutató munkásság páratlanul eredeti megállapítása. Mintha ezt eddig nem tudtuk volna.

Különböző kövészeti céltáblák a mult századból a falusi lakóság erotikáját akarják illusztrálni. A falra akasztott képekről nemcsak a pornográfiát üldöző sajtótörvény, de az egészséges izlés is lehetetlenné teszi a beszámolót. Az ugynevezett „tudományos” kiállítást, ipari kiállítás egészítette ki, ahol a különböző övszer-gyárak osztogatták készítményeiket és a perverzítás eszközei is kaphatók voltak.

A tíz napos Kongresszus sem különbözik ettől a kiállítástól. E sorok írója sohasem tudott öt percnél tovább kitartani a hallgatóság soraiban, mert rosszullett fogta el. Pedig nem tartozik a gyenge idegzetű, avagy prüd emberek közé. A tanácskozások komolyságát jellemzi egy ősz „tudós” előadása, aki az áhitatosan figyelő mindkét nembeli közönségnek a hónalj-izzadás szagának jelentőségét magya-

már csak azért is, hogy a fentemlített néni szégyelje magát. Ugy történt — ne tessék rossz néven venni, de számomra, ha veszek, az mindig esemény. — hogy egy halom kiédesült félcipő mellett könyvekre bukkantam. A könyvek nem voltak bizalmgerjesztők. De atavisztikus vonzások a könyvek felé nagyobb érdeklődésre készítetett. Elsőnek egy huszéves Mikszáth Almanachot vettem kezembe. Másodszor egy szakácskönyvet. És végül valamit, ami valaha feltétlenül könyv lehetett, de ma már... ó, sok minden mehetett keresztül... a nyolcadik oldalon kezdődött és számfülsé volt. De a második iv első oldalán, tehát a 17-iken, fölfedeztem, hogy micsoda: France: A pinguinek szigete. Gondolkoztam, hogy a készpénzvásárlások iránt táplált konzekvens el-lenszenvenet legyőzi-e ez a könyv. És legyőzte, Hosszu évek óta először ez a könyv.

— Mi az ára? — kértem az eladót.

— Öt forint — felel.

Forint! Ez a régi, szépzenéjű szó! És gondolkodtam a kedves aradi argón, amely „rongy”-nak nevezi az ezresbankót és forintnak a lejt.

Leszurkoltam az öt darab „forintot.” És már mentem is, hogy a Pinguinek szigetének másodpéldányát elhelyezzem szerény könyvtáramban. Egyelőre bucsuzom az aradi ócskapiactól. Érdekes, színes és látványos. Érdekesebb, mint minden, amit eddig Aradon láttam. Persze, nem régen vagyok aradi. De az ócskapiacot be kellene venni Arad Baedekerjébe, mint fő-fő látványosságot. Hirdetni kellene, mert kevés olyan érdekes dolog van, mint a látványosság... a la aradi ócskapiac...

Barzilay István.

rázta. A férfiakat és nőket szerinte a hónalj szaga hozza össze és ha nem tudják egymást szagolni, úgy vége a szerelemnek. A hallgatóság a „tudós” előadó bárgyuságát és disznóságait viharos tapssal jutalmazta.

Félreértések kikerülése végett még egyszer hangsúlyozzuk, a szexualitás terén igen égető problémák várnak megoldásra. Az orvosi felvilágosítás propagandáját fokozni kell az akut és krónikus betegségek kiirtása érdekében. A világliga, illetőleg a kongresszus kiindulási pontja azonban téves. Nem a betegeknek az egészségesek feletti diadalért kell harcolni. Amint hogy lelkiismeretlenség a helyes gyermeknevelésről szónokolni.

közben propagandát csinálni Szovjetországnak, ahol a gyermekek százezrei az uccán, piszokban, rablóbandákat alkítva, nőnek fel.

Ebből az ideális társadalomból nem kérünk. Hirschfeld Magnus és a többi „elvtársak” helyesen teszik, hogy következő kongresszusukat Moszkvában tartják meg. Oda valók. Európa undorral és felháborodással utasítja vissza a gonosztevők és félboldok garázdálkodásait.

Szemere Pál.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1930. október 1-től számítjuk.

Hat. eng. végeladás!

Divatós combinegek Lei 85-től. Divatos hálógépek Lei 150. Angol flanelek Lei 45. ☉ Ugyint kötének, finom kézimunka-fehérneműek. ☉ Az áruk minden elfogadható árban kiadásittatnak.

GRATIA fehérneműgyárArad, Str. 6. Grigorescu
(Tabaydi Károly-ucca) 2.**HUNGARIA****Nagyszálloda****BUDAPEST.**

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL“.

Hirdessen az Aradi Közlönyben**NEMZETKÖZI
BŐRIPARI ÉS LÁBBELI****Bukarest, Károly-park. (Az összes pavillonokban.)****1930. október elsejétől 31-ig.****KIÁLLÍTÁS**

Ezen alkalommal tartják meg a timárok és csizmadiák világkongresszusát október 5-től 8-ig. — A szakmabeli iparosoknak minden érdekük megvan, hogy résztvegyenek ebben a fontos román gazdasági eseményben, amely új elhelyezési lehetőségeket nyit és elhárítja a munkanélküliséget. A látogatóknak pedig kedvező vásárlási forrást jelent. A kiállítók tartálékkezelésében részesülnek a vasuton. — A látogatók szintén vasuti kedvezményt kapnak vásárlátogatási igazolványok alapján. A kedvezmények és árleszállítások a szabályzatban foglaltakban benne. Kormánybiztosság, az ipari és kereskedelmi minisztérium vezérutkársága és az iparosok osztálya Str. Petre Poni 2. (szemben az északi pályaudvar bejáratával.) Telefon 306-21.

Kereskedelmi iroda, információ, propaganda és reklámhivatal, kiállítóhelyek bérbeadó hivatala.

Calea Victoriei No. 16., Pasagiu Villacros. — Telefon 328-71.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY
Blöff az orosz fadumping**Nem tudnak Magyarországra orosz fát hozni, mert drágább, mint az erdélyi fa****Az orosz érdekelttség nem talál finanszírozót**

Fenyegetően járta be a hír nemrégben a magyar sajtót, hogy jön az orosz fadumping, amely nagy csapást fog mérni a magyar fapiacra. Egy tüke nélküli álló budapesti érdekelttség, amelynek vezetői már leszerpeltek a fa-szakmában, az orosz fa importjának próbálták propagandát csinálni Magyarországon és e célból megállapodást létesítettek a berlini szovjet-kirendeltséggel. Azóta már nyilvánvalóvá vált, hogy az oroszok mindenféle

a nyersanyag-piacon többnyire nemlétező áruval krahelhet akarnak előidézni, hogy a kapitalista termelés válságát előidézzék. Ezért aztán egyes államok, mint például Svájc is, nem vásárolnak orosz nyersanyagot,

még akkor sem, ha az történetesen olcsóbb is volna. Most már kiderült, hogy az orosz fa Magyarországra nem tud gravitálni és hogy az ajánlatnak inkább blöff jellege van. Az orosz fenyőfát Budapestre hozni 85 pengőért nem lehet és a kilenven pengős eladási árral szemben

az Erdélyből importált fenyő ára még mindig 65-70 pengő körül van.

Nyilvánvaló tehát, hogy az egész orosz faüzletnek Magyarországon is inkább az volna a célja, hogy az árakat lerontsák, nem pedig az, hogy valóban fát is szállítsanak. Az érdekelttség, amely az orosz fát be akarta hozni, még finanszírozót sem tud találni.

Csak a Háztulajdonosok Szövetségének tagjai kaphatnak kölcsönt**Hőzzászólás az amortizációs kölcsön-ügyhez.**

Tegnap lapunkban megemlékeztünk dr. Cioban Pompiliának az aradi Iparos-Otthon termében tartott előadásáról. Erre vonatkozólag illetékes helyről a következő felvilágosító sorokat vettük:

Aradváros háztulajdonosai részére a mai gazdasági krízisben jótékony hatásának ígérkező intézmény a legrövidebb időn belül a megvalósulás stádiumába jut.

A külföldi tüke kívánalmára hozott 1926-iki törvény minden intézkedései befejezést nyertek és így Erdély és Bánát részére Temesvár székhellyel a „Societatea de Credit Funciar Urban“ már f. évi november 1-én megkezdheti működését.

Mintán az amortizációs-kölcsön kötvények alakjában lesz kibocsátva, Cioban dr. már érintkezésbe lépett hollandi, francia és német pénzintézetekkel, amelyek a kölcsönt készpénzben folyósítják, úgy, hogy a hitelt igénylők azonnal pénzhez jutnak. Cioban dr. előadása szerint az amortizációs kölcsön tüke és kamatrészelete nem lesz több évi 8 százaléknál, ami kedvező a háztulajdonosokra, akik jelenleg 14-20 százalékos kölcsönöket fizetnek. A kölcsön feltételei szerint csak szövetségi tagok kaphatnak pénzt, ezért felhívja az előadó az aradi háztulajdonosokat, hogy saját érdekükben iratkozzanak be a Háztulajdonosok Szövetségébe. Ezt azért követelte a külföldi

tőkecsoport, mivel a szövetségek erkölcsi garanciát vállaltak.

A szükséges közjegyző előtti aláírásokat f. év szeptember 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Pascu Silviu dr. közjegyző fogja hitelesíteni, az Iparosotthon földszinti termében.

Dr. St. P.

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 168.20, Milánó 8.84, London 819.

= A spanyol király akciója a pezeta stabilizációjáért. Madridból jelentik: A nyári hónapok alatt a spanyol valuta lényegesen romlott és Zürichben a pezeta már csak 55.5 centimesre becsültek. Mig a spanyol kormány nyilvánosság előtt folytatott tárgyalásokat a valuta stabilizálására, a kulisszák mögött ugyan ennek a célnak az érdekében érdekes akciót kezdeményezett maga Alfonz király. A spanyol uralkodó tárgyalásokba bocsátkozott a nagy petroleum-trösztökkel, a Standard Oil-lal és a Shell-lel és személyesen tárgyalt a spanyol petroleum monopólium megszüntetésére. A király hajlandónak mutatkozott a monopóliumot ennek a két nagy trösztnek átengedni, ha ennek ellenében Spanyolországának kölcsönt adnak a pezeta stabilizálására. Később Dawes, a londoni amerikai nagykövet Santanderben meglátogatta Alfonz királyt és akkor kiszivárgott, hogy miről tárgyalnak. Az ellenzék féktelen harcot indított a monopóliumnak más formában való fentartása ellen és a tárgyalások félbeszakadtak. A valutastabilizáció nem sikerült, a pezeta pedig tovább esik.

Október 1-én

uj előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujítsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

= Nagy pánik a new-yorki tőzsdén. A new-yorki tőzsdén új mély pont alá estek a papírok. Hitlernek a „guruló fejekről“ mondott beszéde azt az impressziót kelti Amerikában, hogy Németország nem fog eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Az értékekben történt árvesztesség a mai nap folyamán meghaladta az egymilliárd dollárt.

= A Banca Nationala részt vesz a gabonakampány lebonyolításában. Bucurestiből jelentik: Tegnap délután öt órakor a pénzügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen részt vettek: Mihalache, Manolescu és Popoviciu miniszterek, azonkívül Athanasiu, a Banca Nationala igazgatója, a Mezőgazdasági Hitelintézet és a szövetkezetek központjának képviselői. Madgearu és Manolescu memorandumának letárgyalása után, Athanasiu kijelentette, hogy a Banca Nationala részt akar venni a gabonakampány lebonyolításában és a mezőgazdasági krízis enyhítésében. Ionian igazságügyminiszter is megjelent az értekezleten és meghallgatta a kamatlábtörvényre vonatkozó véleményeket.

= A Pesti Tőzsde új számában dr. Hegedüs Lőránt új cikket. Nyilatkozott, illetve cikket írt a lapban báró Hatvany Endre, dr. Dischka Győző, Jossua Richard, dr. Borbás Gábor. Érdekes riportok számolnak be a Hévről, a Rizshántólóról, a dohányexportról, a benziakartellról, egy rendkívüli gazdaszolvenciáról, a Rézbányáról és a szokott gazdag tartalommal jelentek meg a textil, biztosítási, vas- és gépipari rovatok.

NYILTEK.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen felelősséggel elhunyt alkalmából koszorút küldtek, temetésén megjelentek és részvétnyilvánításukkal igyekeztek nagy bánatomat enyhíteni, ezúton mondok hálás köszönetet.

Jacobi Gyula.

APRÓ HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóíz hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbellyel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETESEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

SZEPTEMBER. Október harmadikán tel tiztől szokott helyen várom. Csak délig maradjatok. Legutóbb levelének késői kézhezvétele miatt nem jöhettem. 3964

ALKALMAZÁS.

KIFUTÓLEANY megbísható — lehetőleg biokliivel — felvetetik. — Jelentkezni: Salgó né bizományi üzletében, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota.

MECHANIKUS-lakatos tanulókat tizeses-vel azonnal felveszek. Weiss Károly Arad (volt Erzsébet-körút) 63. 3659

LAKÁS.

HAROMSZOBÁS, fürdőszobás lakást keresek a belvárosban. Évi 36.000 lejt tisztelek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1234

KOMPLETT MODERN LAKAST, két vagy három szobát, novemberre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 3959

HAROMSZOBÁS központi tütésses modern lakás és üzlethelyiségek a volt Bohus-palotában kiadó. Banca Kománessé. 3961

KÉT szoba, konyha 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyha lakás éléskamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

SZOBÁT keresek díszkörtét, olcsót. Poste-Restante 35. 3962

NEGYSZOBÁS lakás komfortos, novemberre, kétszobás renovált, új festéssel azonnal kiadó, volt Batthyány-u. 29. 3965

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ASZOKHORDÓK olcsón eladók. Értekezni Hotel Central portásánál. 3957

FÉRFI és női bundák, antik szekrények, antik ágyak, Biedermayer-szalon, vitrinek, szekréter, előszoba fal, festmények, paravánok, uriszoba, háló, ebédlő, szalonberendezések, esztét girandok, esztét tárgyak, márványoszlop, márványasztalok, asztal-neműek, törülközők, tilé-munkák, asztali villanylámpák, stb. kaphatók: SALGÓNÉ bizományi üzletében, Strada Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK sürgősen, esetleg készpénzért is különböző dísztárgyakat, márkás porcellánokat, vitrineket, komódokat, szőnyegeket, ezüstartágyakat, stb. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Tűzifa
olcsón
Anfricht-nál.
Arad, Calea Victoriei 1-2 sz.
Ölfa Lei 840. —-től

Butorok részletre
kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.
GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Címre ügyelni!
(Szabadság-tér) 10. szám.

Orizási nyeremények a 24-ik állami osztrák osztálysorsjátékon

Kiadóját meg szerencséséjét
és rendeljen azonnal.

800.000 schillinget, vagy cca
20.000.000 lejt nyerhet egy
sorsjeggyel.

Ossznyeremény 13.406.400 schilling = 335.160.000 lei
84.000 sorsjegyre 42.000 nyeremény esik. Tehát a sorsjegyek fele
nyer. Rendeljen azonnal az alábbi megrendelő jegyen:

SCHWALM & Co.-nál

Wien, I., Reichsrathstrasse 11/1.

Tessék ezen szerencseszámokból választani:

17710 19832 47505 84425 37478 71419

Az I. osztály húzása már november 18-20-án 1930.
Sorsjegyárak:

Egész Fél Negyed
S 48 = Lei 1200 S 24 = Lei 600 S 12 = Lei 300

itt kívánni borítékba tenni és beküldeni!

Tek. Schwalm és Társa Bankház

Wien, I. Reichsrath Str. 11/1

Kérem címre a következő sorsjegyeket és hivatalos játéktérlet elküldeni:
— drb. Egész sorsjegy & 1200 Lei. — — drb. Fél sorsjegy & 600 Lei. — — drb. Negyed sorsjegy & 300 Lei.

A sorsjegyekért járó összeget — Lejt mellékelten küldöm.

Egyidejűleg címre átutalom.*

Név:

Foglalkozás:

Teljes cím:

(Olvasható írást kérünk.) *Nem megtelepítendő.

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

MACULATÚRA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

ASZTALOSÜZEMNEK keresünk helyet a város központjában, ahol egyuttal nagyobb butorraktár, valamint irodakörházhoz alkalmas elzárható udvar van. Címeket évi bér megjelöléssel az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3966

ÜZLETHELVISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Hirdeessen az Aradi Közlönyben!

KÜLÖNFÉLEK.

ELVESZETT barna Dobermann kutyája, „Fritz” névre hallgat. Megtaláló szíveskedjék elvinni Dr. Stauberhez, Minorita-palota, III. kapu, I. em., hol jutalomba részesül. 200

Perfect

kelmefestőt,

vegytisztítót keresünk azonnali belépésre. Ajánlatokban eddigi működés és fizetési igény feltüntetendő. 59

„Kristály”

Brasov, Strada Sft. Ioan.

Puha ólom

megvételre kerestetik.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

SZOMBAT, szeptember 27.

Bucuresti. 13. Gramofon. 16. Rádiózenekar. 17.30. Thaler csellóművész játéka. 18. Motzoi-zenekar. Könyvnyű és román zene. 20. Gramofon. 21. Donizetti „Lam-mormoori Lucia” című operája gramofonon. Utána tánczene a Lidó-medencéből. — Budapest. 10.15. A m. kir. 1. honvédségvezetők zenekarának hangversenye. 1.05. Szalonzenekari hangverseny. 6. Maróthy Ákos novel-kái. 7.30. Molnár Sándor vidám felolvasása. 8.30. A Má-dits szalonzenekar hangversenye. 9.35. Színműelőadás a Studióból. „Egy szegény ifjú története”. Színmű hat képben. Irta: Octave Feuillet. Rendező: Odrv Árpád. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolirits-kávéházban. — Belgrad. 18.30. Nemzeti dalok gitárkísérettel. 21. Gramofon. 21.30. Petrovics zongoraművész játéka (9 szám). 22.30. A nagybecs-kereki szokadalegyüttes hangversenye, utána a rádió-negyed játéka, gramofonnal váltakozva. — Prága. 12.15. Gramofon. 20.50. Balakaja-zene. 22. Fuvószene. Utána: Kávéházi zene. — Wien. 12. Römisch-zenekar. 14.10. Szórakoztató gramofon. 16.20. Kassowitz-zenekar. 18. Gyermekelekedés. 20.30. Franceschi baritonénekes hang-versenye a nagy hangversenyház terméből. 21.35. Offenbach: „Szégyen Helén” című háromfelvonásos ope-rája a Studióból.

VASÁRNAP, szeptember 28.

Budapest. 11. Római katolikus istentisztelet az Egyetemi templomból. 12.15. Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Majd: A m. kir. Operaház tagijából alakult zenekar hangversenye. 3. Gramofon-hangverseny. 5. Rádió Szabad Egyetem. 6.15. Akom Lajos dupla férfi-kvartettjének hangversenye. 7. A m. kir. 1. honvédségvezetők zenekarának hangversenye. 8.15. Nagy Margit, a m. kir. Operaház művésznőjének magyar dalestje. Polgár Tibor zongora és Rácz Béla cigányzenekarának kísérettel. 9.15. Sporteredmény. 9.30. Az Országos Kamaraszínház előadása a Studióban. Rendező: Alapi Nándor igazgató. „Az ezüst páncél”. Vigjáték három felvonásban. Irta: Szenes Béla és Huszár Péter. — Belgrad. 17. Cigányzene dalbetétekkel. 23.15. Seta Európán át. — Köln. 21.10. Weber: „Eur-yanthe” című háromfelvonásos operája. Majd: Balogh Jancsi zenekara. — Königsberg. 22.15. Lanner-Strauss-hangverseny. — Prága. 8. Karlsbadi fürdőzene. 10. A prágai egyházi zenegyesület, a rádiózenekar és szol-listák egyházi hangversenye. 12. Hangverseny Podje-brad fürdőből. 13.04. Déli zene, a zene szünetében. 13.45. Brünn. 17. Katonazene Budweisből. 19.30. Né-met dalok. 20.30. Az oberammergaui passiójátékokról. 21-23. A cseh filharmonikusok hangversenye a Smetana-teremből. 23.25. Pozsony. — Wien. 11.30. Dostal orgonaművész játéka. 12.05. A Holzer-zenekar játéka. 14. Bizet „Carmen” című négyfelvonásos operája a pá-risi nagyopera előadásában gramofonon. 20.20. Nép-szerű dalok vegyeskarra. 21.10. Holländer „Öt másod-perc” című rádiódramája. Utána a Gangelberger-ze-nekar játéka. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Leipzig. 16.55. A Magyarország-Németország labda-ragomérkőzés II. féldíjének helyszíni közvetítése.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel. Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.
Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J-u.
Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Accév.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-napi számában feltétlenül meg fog jelenni.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel